

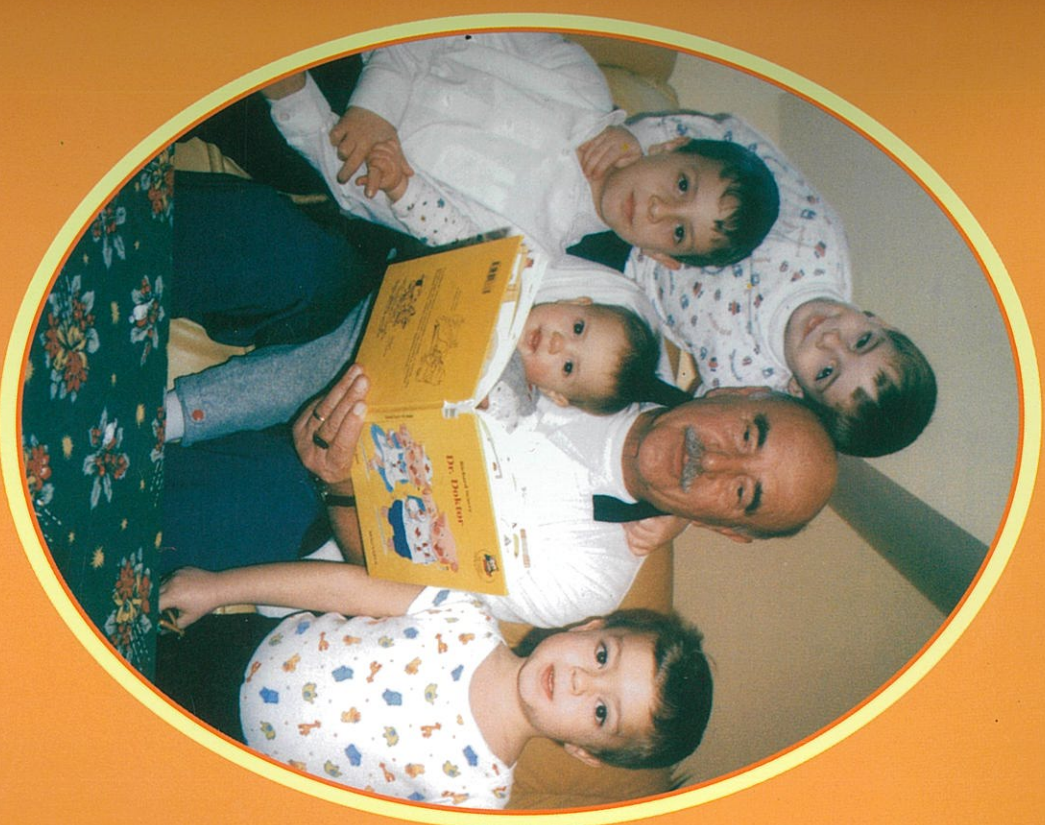
Dr. Nagy Antal nevét eddig még nem nagyon ismerik az eddig megjelent 3 könyve után.

E könyvben szabad idejében unokáitól közrefogva mond el néhány mesét. Amelyben legalább annyi a valós, mint a mesés elem. Így jól összekapcsolja az életet a mesével. Tárgya a kis otthon és környezete, a Balaton és a kirándulás. A gyermekek kedvenc témái. Célja a szórakoztatás és a nevelés. A kis unokák rajongással veszik körül a mesélő nagyapát. Aki azután – általában olyan meséket mond el, amelynek ők is részesei voltak. Így még élményszerűbbé és teljesebbé válik a mese.

Egy-egy pillanatra az az érzésünk, hogy az elmúlt kor nagyapó mesevilága jött vissza. Amikor még jutott idő a kis közösségre, nagyapó meséire. Ez aztán összetartotta a családot. Kevesebb volt a széthulló család, a sértült gyermek.

Kérünk még sok ilyen nagyapót a mai széthulló családokba. Jó szívvel ajánljuk olvasását. Kedves nagyapa! Meséljél még egyet! Várjuk könyveidet.

Hegyi Pál

DR. NAGY ANTAL

A NAGYAPA MESÉI

Dr. Nagy Antal

A NAGYAPA MESÉI

BEVEZETÉS

Mesém szereplőitől. Cselhez jobbmódott Ágnes leányom. Még egy jobb tippje is volt.

Napokban Ágnes leányoméknál jártam. Odamenet elgondolkoztam és közben gyönyörködtem a tájban. Feletem utasszállító repülőgépek húztak elég alacsonyan, a légifolyosót követve készülődték a Ferihegyi leszálláshoz.

Az őszi napsütésben sárga leveleket sodort a szél. A közeli hegyoldal zöldjében leveliket vesztett cserje és facsoportok tarkállottak.

Lakásuk a Róka-hegy karéjában, egy modern lakóparkban van. Egyik szélső ház második emeletén laknak. Otthonuk tágas, szép, igen jó kilátással. Előttük csöregedezik a Götés-patak, amelynek kitágult medre egy kedves kis kákás tavat is képez. Ideális horgász hely lehet majd az unokáimnak. A patak partján egy dimbes-dombos rét, amelyet fehér murvával felhíntett sétautak kanyargósan szelidesnek át. Az utak mentén pihenőpadok vannak. A patak partján fűzfák lengeljük hajlékony ágaikat. Távolsabb a csillag-hegyi modern villák látszanak. Jómódú, barátságos emberek lakják e tájat.

Egy évvel ezelőtt költöztek ide. Akkor még csak ötven voltak: Ágnes leányom, Andris vejem, az első osztályos Gábor, az óvodás Vince és a bölcsődés Misi unokám.

Ez év márciusában megérkezett Dorottya is, a már nyolc hónapos, aranyos, gőgicselő, szép, kis "végre leányunokám". Óróra kaptam a hírt az olaszországi Caorleban a múlt nyár

A N A G Y A P A M E S É I

Írta:
Dr. Nagy Antal

Rajzokat készítette:
Dr. Lászik András

Lektorálta és szerkesztette:
Dr. Nagy Ágnes

ISBN 963 460 477 0

Felelős kiadó: Dr. Nagy Antal

Készült:
Göcsej Nyomda Kft.
Zalaegerszeg, Bajcsy-Zs. tér 2.
2005

végén, hogy "báránka" érkezik hozzájuk Húsvétra. Bízunk a Jóistenben, hogy legelőt is ad majd hozzá - üzente sms-en Ágneském.

Szóval népes család lakik a Mező-utcai ház második emeleti lakásában.

Érkezésenkör csak a "leányok" voltak otthon. A "fiúk" dolgozóban, iskolában, óvodában, illetve bölcsődében, ki-ki rangja, életkora szerinti beosztásának megfelelően.

Dorothy, az „Isten ajándéka” az angyalok álmát aludta, mi nagyot beszélgettünk.

Szóba kerültek a megjelent könyveim: A "Köszönöm Anyám és Szülőfalum", amely életem szomorú szakaszáról szól, „A malomárók titkai” gyermekkorom, ifjúkorom és az egyetemi éveim története és a "Repülő élményeim" című, amely vitorlázó-, motoros- és sárkányrepülő korszakomnak elbeszélése.

Amilyen nagy örömet jelentettek a könyveim - főként a két utóbbinak a megírása, aminek során még egyszer átélhettem a történeteket - olyan nagy családást okoztak a kiadóm. A kicsiny példányszám miatt - hiszen ezeket főként az unokáimnak írtam - sokba került a kiadásuk. Könyv kiadása nem az én "műfajom"! Elhatároztam, hogy többé nem írok olyat, amit esetleg ki is lehetne adatni.

47 éves koromban, huszonhat évvel ezelőtt cselhez folyamodott az én kedves leányom.

Látta, hogyan kínlódom a dohányzás elhagyásával. Méregerős cigarettákat szívtam, hátha megutálom. Ilyen volt a "Munkás", a "Kossuth", majd az "Ötéves terv" következett, esetleg a "Symphonia". Ment egy darabig, de nem tudtam abbahagyni a dohányzást. Hogy mégse ártsak annyira

magamnak, következett a "Golden Smart", majd az aranyvégű "Buda". Ezekből sem szívtam kevesebbet, mint az erősekből.

Akaratgyengének bizonyultam magam előtt. Szomorkodtam, szomorkodtam, bűnűdatot éreztem gyengeségem miatt, de csak szívtam a cigit.

Aztán jött a csel! Ágneském, névnapja előtt egy héttel megajándékozott egy füstszűrős szipkával. Hátha nem fóg annyira megártani édesapám -- mondta.

Szűrővel nem esett olyan jól a füstölés, de azért szívtam rendhíjtellenül, míg nem egy hét múlva kérte, hogy szereljünk szét a szipkát.

- Látod apukám, ez mind a tüdődre rakódott volna - mondta az én kis Védőangyalom.

Láttam azt a guszustalan, lerakódott szutykos kátrányt és elhatároztam, hogy soha többé nem gyújtok rá!

A TV-néző fotelom melletti asztalkára helyeztem a megmaradt fél doboz "Golden Smart" cigarettát. Mielőtt érte nyúlham volna, felálltam és nagy lendülettel szaladtam a konyhába egy pohár vizért.

Így ment ez egy hónapig. A konyha és a WC között ingáztam. A hónap vége felé már nem voltam annyira nyugtalan, nem izzadt a tarkóim tája és egyre inkább pozitív töltődést kaptam.

Január 21-e, Ágnes leányom névnapja dupla ünnepnapp lett azóta az életemben.

Amikor panaszkodtam, hogy nem jövök ki a nyugdíjamból, mert még vannak vágyaim (pl. szeretnék Marikával Krétára, megismerkedésünk szigetére legalább utószezonban eljutni), csak mosolygott.

Akkor is mosolygott, amikor a drága kiadókra panaszkodtam.

- Tudom, hogy írtál verseket is. Mi vállalnánk a kiadást, ha kiválogatnád a megjelentetésre valókat. Mít szólsz a tippemhez Édesapám? – kérdezte.

- Nem gondoltam erre Kislányom. Nem szeretnék kitárulkozni, esetleg csalódnál az édesapádban – válaszoltam.

- Jól van, megérem, én is jobb szeretném, hogy az maradj nekem, akinek és amilyennek megismertelek – mondta megértően leányom. - De van egy még jobb tippem. Olyan szép meséket találsz ki és mondasz az unokáidnak, hogy ezeket érdemes volna leírni. A rajzokat Andris készítené hozzá, legalább gyümölcsöntetné az ez irányú tehetségét. Meglátod, így könnyebben vészeled át a telet, ami mindig meg szokott viselni.

Kis gondolkodás után hozzáfette: - Karácsonyra megkapod a számítógépünket, ami lényegesen megkönnyíti majd az írást.

- No, szép feladatot kaptam, és ha még számítógépet is kapok hozzá, talán megbirkózom vele – válaszoltam meglepődötten és megilletődötten.

Egyelőre a kis piros, fekete billentyűs írógépeken – amit még feleségemtől, Judit mamitól kaptam ajándékba és nagyon szeretem – rögzítem a mesébe forduló gondolataimat és unokáimmal közös kirándulásaink emlékeit. Így kezdiem hát neki az írásnak, egy borongós téli estén.

I. FEJEZET

A mese keletkezésének története. Felnyergelt paripa várja a lovasát. Feri bácsi, Melinda, Cimos és a Fox.

Van Tihany-Gödrösben egy kis üdülők, melynek szomszédságában Varga Sándorék szoktak nyaralni. Sándor: a kellemes, mosolygós tanárember egy pápai mezőgazdasági iskolában tanított. Állattenyésztés volt a szakterülete. Ezen belül is leginkább a lovak érdekelték. Ő volt a lovas szakosztály vezetője.

Amikor a mi üdülők még nem épült fel, nyaranta sátorban laktunk a kertünkben. Egy ilyen sátoros nyaralás során ismerkedtünk meg és barátkoztunk össze egy háromgyermekes aidiingeni német családdal, Siegfried Lemmesékkal, akik Vargáéknaál nyaraltak.

Nagyon jó baráti viszonyban voltunk Varga Sanyival és feleségével is. Egyszer meghívtak bennünket a német családdal együtt Pápára. Sanyi felesége igen finom rökagomba-paprikást készített ebédre. Nagyon izlett mindnyájunknak, vetekedett a csirkepaprikással.

Ebéd után meglátogattuk a lovardát. Kezes lovakat, azaz nyugodtakat nyergelték nekünk. Nekem egy szelíd szürke jutott, amelyikkel én is megtettem egy kört. Ezen lépés-lovaglásomon kívül csak gyermekkoromban télen, nagy hóban, szőrén, nyereg nélkül lovagoltam egyszer az oroszok által elkötött egyik lovon. Alig kezdett vágáiba az én lovam, máris leestem a hátáról, hanyatt a hóba. Így, különösebb baj nélkül megúsztam, de a lovaglástól elment a kedvem.

A pápai lovaglásom emléke úgy maradt meg Ágneském emlékezetében, hogy "az apu jól tud lovagolni". Ezt mondhatta a tihanyi vendéglovagoltatással foglalkozó Ferinek és Melindának is.

Meglepetésnek szánta, amikor megrendelt egy lovaglást. A megszéjjelt időben várt bennünket Melinda és a felnyergelt lovak. Sok választásom nem volt, így hát felültem a nekem szánt lóra. Melinda, egy szőke, szép fiatal leány lovagolt elől. Ő vezette a csapatot. Utána következtem én, majd Ágnes és több német turista. Elindulás előtt Melinda figyelmeztetett, hogy figyeljek a lovamra, fogjam szorosabbra, mert ha a lucernáshoz értünk, akkor néha bizony odakap.

Kellő izgalommal figyeltem, és amikor a lucernáshoz értünk, valóban odakapott az addig nyugodtan lépegető lovam. Próbáltam még szorosabbra fogni a fékszárat. Sikertült is megzabolázni az én lucernázó pejkómat.

A baj akkor következett be, amikor kicsúszott a jobb kengyelből a lábam. Ha a nyeregkápán nem lett volna gyermekkapaszzkodó kötél, akkor bizony a tereplovaglás elején leestem volna a lovam hátráról.

Végül nagy nehezen ismét kengyelbe kerültek a lábaim, szorítottam és sarkaimmal ösztökéltem az én paripámat, amely a tihanyi Belső-tó partján a Melinda lovát követve tügetésbe kezdett. A mögöttem lovagló Ágnes lovát egy német megelőzve vágta be a fogott. Erre persze az én lovam is nekiramodott, még szerencse, hogy Melinda lefékezte a társaságot.

- Tetszik-e a meglepetés apukám - érdeklődött Ágneském és kérdezte, hogy vágthatunk-e?

- Tetszik - tetszik, de maradjunk csak a galoppnál - mondtam.

Félttem, hogy a váltásnál kicsúszik ismét a kengyelből a lábam, bár tudtam, hogy vágatásban könnyebb megülni-állni a lovat. Jó szolgálatot tett a gyermekkapaszzkodó, de már - bár a végére egészen belejöttem - vártam, hogy leteljen az egy órás tereplovaglás ideje.

Ágnes, Andris apu és a nagyobb gyermekek gyakran látogatták Ferit és Melindát. Szerettek lovagolni. Gabi és Vince a Csinoson - egy szelíd póni lovacskán - Ágnes leginkább a fényes szőrű pejen, a Foxon lovagolt. Mindezt leginkább azért mesélem el, mert leginkább ezekből és közös kirándulásaink elményeiből táplálkoztak a meséim.

Az egyik esti fürdés, vacsorázás, fogmosás után így szólt Ágnes anyu a gyerekekehez:

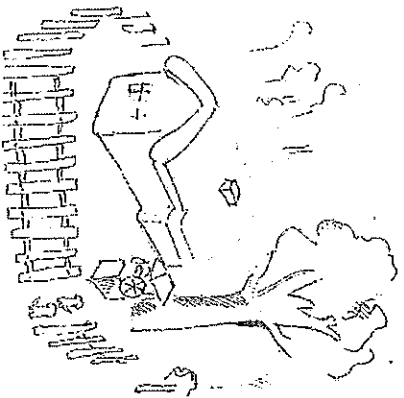
- Gyertek gyorsan, a nagypapa már a fotelban ül, vár benneteket, hamarosan kezdődik a mese.

A sárga bőrfotelt körülülve - Misike leginkább a térdemen - hallgatta, figyelte mesémet, mondókámat a három ragyogó gyermekszempár. Gáborka és már Vince is felfogta a mese történetét. Oly sokszor mondtam el ugyanazt, mégsem unták meg. Az utóbbi időben már ők mesélték el nekem a Gábor diák és Vince diák történetét, amely kisebb-nagyobb kiszínezéssel így hangzott:

II. FEJEZET

Kezdődik a mese. A piros zsindeyes házikó és lakói. Az első nagy vándorút. Találkozás a vicsoni farkassal és a Mézes macskóval.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy kerek erdő. Kerek erdő közepében volt egy piros zsindeyes házikó. Ebben a házikóban élt egy kedves család: Andris-apu, Ágnes-anyu, Gábor diák, Vince diák és a kis Misike.

Ennek a háznak volt egy deszkával körülkerített nagy udvara. Az udvar közepén egy hatalmas eperfa, amelyek árnyékában egy friss vizet adó kerekes kút ásítozott.

A házat éjszaka két kutya őrizte. Az egyiket Tücsöknek hívták. Ez egy fekete, hullámos szőrű, bundás, terelő - juhászkutya volt, ami a mudi nemzetségből származott. A

másik egy zsemleszínű, szállkásszőrű magyar vizsla, amely az Aba névre hallgatott. Tücsök volt a nagyapa kuttyája, Aba meg Balázsé, a gyerekek unokatestvéréé. Együtt nyaraltak az erdei háznál, hancúroztak a házacska udvarán. Ha véletlenül nyitva maradt a kerítés ajtaja, Aba bizony nekiramodott az erdőnek és addig haza sem jött, amíg egy nyulacska nem fogott. Tücsök akkor is otthon maradt, ha nyitva volt a kapu. Addig ott őrködött, amíg Aba haza nem jött szájában hozva a nyulat.

Aztán szépen megszolgáltak rajta. Egyet aludtak, majd készülték az éjszakai szolgálatra: a kis ház őrzésére, amelyben már aludni tért Ágnes anyuka. Andris apuka, Gáborka, Vince és Misike is.

A fiúk hamarosan mélyen aludtak, arról álmodtak, hogy milyen szép utat fognak megtenni másnap meseországban.

Korán keltek, megreggeliztek és készülni kezdtek a nagy útra.

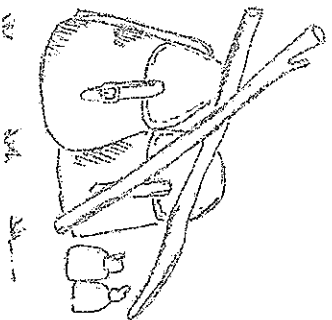
Édesapa két hátizsákot kerített, meg még két jókora kulacsot is. Édesanya megpakolta a hátizsákokat finom ételekkel és sok gyümölcessel. Cserkészkolbász, zsemle, vajás kenyér, alma, banán és még sok finomság került a hátizsákokba. Édesapa az udvaron lévő kerekes kútból friss vízzel töltötte meg a kulacsokat.

Aztán előkerültek a nagyapa vágta vándorbotok is.

A két kutya is megérezte a készülődést. Mivel éjjel nyugalom volt az erdei ház körül, ők is kipihenten ébredtek és örültek, hogy mehetnek a fiúkkal a vándorútra.

Gábor hátizsákjában az elemiszereken kívül volt egy mézes köcsög is, amiben majd a Mézes macskótól kapott

mézet hozzák Misikének, a kis testvérüknek, aki még fel sem ébredt akkorra, amikor a két nagyobb testvére már útnak indult.

Hátzsák a hátra, kulacs a derekszj bal oldalára, jobb kézben a vándorbot és egy hangos búcsúköszönés után útnak indultak a fiúk. Elöl ment Gábor diák, utána Aba, a szállkásszórú magyar vizsla. A harmadik volt Vince diák, akit Tücsök, a sereghajtó terelő-juhászkutya követett.

Mentek, mendegéltek az erdei úton addig, amíg az erdő melletti virágos réthez nem értek. Ezen a réten erdei vadak legeleztek: szarvasok, dánvadások és őzikék. A távolabbi kukoricásban vaddisznó túrt, a rét szélén hátsó lábain guggoló tapsifüles hegyezte a filét. Tartott az Aba kutyától.

A fűvet reggeliző vadak nem félték a diákoktól, szelíd állatok voltak. Meg is kérdezte Vince Gábortól, hogy miért hívják őket erdei vadaknak, amikor ilyen békésen legelezszenek?

- Azért, mert az erdőn-mezőn szabadon élő állatokat vadállatoknak hívják, amelyeket pedig megszelídítettek, azok a ház körül élnek, mint pl. a téhén, a kutya meg a macska. Ezeket háziállatoknak nevezik – magyarázta Gábor.

Ő tudta, hiszen a valóságban is diák volt, nemcsak a mesében.

Így, tudományoskodva haladtak a vadvirágos rét kanyargós útján, amíg egyszer csak egy forráshoz nem értek.

A forrásból kristálytiszta víz tört elő. A víz egy tavacska csordogált. A tó körül és a forrás mellett árnyékot adó fűzfák álltak, a tavacska vízének szélén körben nád lengedett, a nád szárába kapaszkodva vízi poszáta és fűtyörésző nádirigó volt látható. A tó partján sárga vízi lilium és kék nefelejcs virított.

Már elég magasan járt a Nap, amikor a forráshoz értek. Éhesek is voltak, egy kicsit el is fáradtak, jól esett a pihenés. Szerencsére a forrás mellett a fűzfa árnyékában volt egy asztalka és két pad is, gondolták, hogy itt a helye és az ideje az étkezésnek.

A szalvétát az asztalra terítették. Erre rakták a hátságokban található finom ételeket. Hálával gondoltak jó anyukájukra, aki ilyen sok jóízű étellel és gyümölcssel töltötte meg hátságjaikat.

Jót ettek és ittak az otthoni kút vizéből, amit a gondos apukájunk adott nekik az útra.

Egy kis pihenés után összehapokoltak, megtöltötték kulacsukat friss forrásvízzel.

Széjjelnéztek és egyetlen morzsát sem találtak maguk körül, mert a kutyusok megették az ételmaradékokat, de még az utolsó morzsákat is. A kutyák is ittak a forrás vizéből és vidáman szaladgáltak a kis tó körül.

Egy-egy hívó fűtyentésre – mert már mindét fű jó! tudott fűtyülni – gazdáikhoz futottak és a kis csapat tovább indulhatott, most már a mezei úton.

Váltottak. Most Vince diák ment elől Tücsökkel, mögöttük Gábor diák és Aba. Így mentek, mendegéltek, amíg egy nagy kerítéshez nem értek. Nyírva volt a kiskapu, benéztek rajta.

Nagy-nagy ámulatra egy tarka tehenet láttak az udvaron. A tehen mellett egy kis széken egy szép, szőke asszony ült, a tehenet fejte. Friss, fehér, meleg tej csorgott a néni sajtájába, vagyis a fejőedénybe.

Közelebb mentek, hangosan, nagyot köszöntek és lám-lám ki volt a tehenet fejő néni? Hát Melinda néni volt, a tihanyi lovas Feri bácsi társa. Azonnal megismerte a fiúkat, szívesen hívta, invitálta őket be a házukba.

Közben kijött az istállóból - ahol a Tihanyból jól ismert Csinos, Fox és a többi ló lakott - Feri bácsi is és nagyon megörült a két vándordióknak. Melinda néni tejjel, Feri bácsi vadnyúlpecsenyével kínálta őket, amit a közeli nagyerdőben tegnap vadászott nyúlból sütöttek.

Utána szótól és lágy kenyeret ettek.

Elmondták a fiúk, hogy ők is abba a nagyerdőbe igyekeznek, mert úgy hallották, hogy ott lakik a Mézes mackó. Tőle szeretnék mézet kérni Mísike, a kistestvérük részére.

Feri bácsi és Melinda néni is örömmel hallották a két jószívú testvér elbeszélését.

- Sajnos nemcsak Mézes mackó, de vicsoni farkasok is vannak abban a nagyerdőben - szólt Feri bácsi.

- Éppen tegnap, amikor a nyulat vadásztam, láttam egy ordast - fűzte hozzá.

- Tudjátok, így hívják a támadásra kész, vicsonító, nagyerdei vad farkast. Csak az a baj, hogy még nem sikerült puskavégre kapnom, pedig igazán szép bundája van. Ami készk, az nem múlik – mondta Feri bácsi és hozzátette, hogy majd ő gondoskodik róla, hogy szerencsés legyen az útjuk.

Bementek az istállóba. Felnyergelték a már Tihanyból jól ismert és lovagolt Csinost és Foxot, ezeket a gyönyörű szelíd, kedves lovakat.

Feri bácsi egy messze hangzó sípot is adott Gábornak.

- Csak fíjij bele nagyot Gáborkám! Ha bajba kerültök vagy ha jön a farkas, én mindjárt ott leszek a háts lovamon, viszem magammal a gyors lövetű puskámat – mondta Feri bácsi és felsegítette a fiúkat a nyeregbe.

Most a Fox hátán Gábor diák lovagolt elől, mellette, vagy előtte Aba szaladgált, utánuk következett Vince diák a Csinos nyergében. Tücsök kutya a legvégén ballagott. A vándorbotok helyett egy-egy kardot kaptak, amelyeket Feri bácsi kötött az oldalukra.

A nagyerdő mellett lovagoltak, néha egészen lassan, máskor ügetésben.

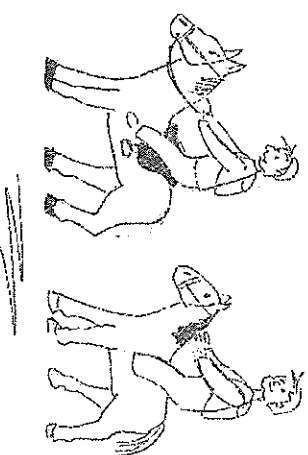
Egyszer csak az erdő sűrűjéből egy villogó szempárra lettek figyelmesek. A villogó szempár egyre közeledett feléjük. A lovak nyugtalanokká váltak, a kutyaik erősen ugattak, mígnem az erdő szélén megjelent a fogát vicсорító ordas farkas.

Gábor nem ijedt meg, hanem előkapta a messze hangzó sípot és nagyot belefíjt. Igen hamarosan vágatva jött Feri bácsi a háts lován. Előkapta soklövetű puskáját, és durr-durr, már nem vicсорított többé az ordas farkas.

- Na, ennek a farkasnak a bőre jó lesz majd Melinda néni ágya elé. Ha lelép majd az ágyról, ne fázzon a lába – mondta Feri bácsi és feldobta az agyonlőtt farkast a lova hátára.

A két diák tovább indult. Addig lovagoltak az erdő szélén, amíg egy hatalmas fához nem értek.

A fa oldalának odvában, vagyis üregében volt a méhek mézraktára. A Mézes mackó éppen akkor mászott fel a fára, amikor odaérték. Megvárták, amíg lejön a fáról és illedelmesen nagyot köszöntek neki.

- Mi járásban vagytok, ti lovas vándordiákok erre felé, ahol még a madár is ritkán jár? - kérdezte a mackó. - Nagyon sok ám itt a szúrós méhecske-tette hozzá.

- Tudjuk mi azt - szólt Gábor -, hogy ahol sok a méhecske, ott van a sok mézecske. Azért jöttünk, hogy kistestvérünknek, Misikének mézet kérjünk és vigyünk hazafolytatta Vince diák.

- Mivel ilyen jó szívűek vagytok, bizony én hozok a fától odvából nektek mézet, csak egy kicsit várjatok, amíg megetetem a két kis bocsomat-dörmögte mackó.

- Várunk mi türelmesen- mondta Gábor. Közben előszedte hátizsákjából a mézes köcsögöt.

Nem is sokára jött a mackó, felmászott a fára és az odúból, a méhecskék mézraktárából hozta le a mézet és megtöltötte a csuprot.

A diákok megköszönték a mézet, a mackó megveregette a vállalkat és Istenhezáldot mondva nekik, bebállagott az erdőbe a kicsinyeihez. Ők pedig elindultak hazafelé ugyanazon az erdőszéli úton, mint amelyiken jöttek.

Nem támadott rájuk sem farkas, sem vaddisznó, nem félt tőlük sem szarvas, sem őzike. A róka sem menekült előlük és a mókások is vidáman ugrándoztak a fák ágain. Egyszer csak Feri bácsiék házához érkeztek. Melinda néni tehenet fejt. Megkínálta őket friss, meleg tejjel és puha kenyérrrel.

Feri bácsi éppen a kerítésre terítette száradni a megnyúzott farkas bőrért. Lenyergelték a lovakat és bekötötték őket az istállóba. Feri bácsi vizet és zababrakot adott nekik.

A két diák visszakapta vándorbotját és a kutyák kíséretében elindultak hazafelé. A forrásnál és a tavacskáknál pihentek egy kicsit, vízijálimot és nefelejcsét szedtek anyukájuknak, majd sietős léptekkel haladtak a réti úton, amíg a kis kerék erdőhöz nem érték.

Befordultak az erdőbe és a jól ismert ösvényen egy-kettőre otthon is termettek.

Igen nagy örömmel fogadta őket Ágnes anyuka és Andris apuka, főként pedig Mísike, akinek a mézet hozták

Nyáreste volt, amikor hazaérték. Letűtek az udvaron lévő eperfa alá, és sorjában elmesélték vándorútjuk

történetét. Mire a végére értek már sötétedett és álmosak is lettek a hosszú út fáradsalmaitól.

Gyorsan megfürödtek, lemosták maguktól a hosszú útporát. Megvacsoráztak, fogat mostak és igen hamar el is aludtak.

Itt a ma esti mese vége. Aludjatok ti is jól drága unokáim. Holnap folytatjuk.

III. FEJEZET

Bácsú az írógépeimtől. Ezután számítógéppel írom a meséimet. Este a Vártán. A holnapi útiterv. Reggeli készülődés. Tövises úton a medvékhez. Nagy medve hátáról messzebbre lehet látni, és nagyobbat lehet ugorni.

Gyertek, uljeterk ide körém és hallgassátok a mesémet. Ez egy olyan mese lesz, amelynek ti lesztek a főszereplői.

Előbb azonban elmondom az írógépem történetét. Gáborokám, te még talán emlékszel a szege-di nagymanádra, a Judit mamira, akinek a térdén két éves korodban autóztál a kis autóddal. Ő akkor halt meg, amikor Vince született. Nagyon szeretett téged és szívesen játszott veled. Lelke Vince születésekor az égbe szállt, onnét tekint le ránk, néha meg pillangó képében meglátogat bennünket. Erről majd később mesélek.

Szóval Judit mamí egyszer megajándékozott engem egy kis csinos, piros, fekete billentyűs írógéppel. Hebros volt a neve és nagyon szerettem. Ezen írtam a könyveimet,

amelyek gyermekkoromról, ifjúkoromról, egyetemi éveim szép és szomorú történetéről és a repülő élményeimről szólnak. Ha majd nagyobbak lesztek és kedvetek lesz hozzá, elolvashajjátok őket. Ezen írtam a verseimet is. Lehet, hogy egyszer ezeket is megjelentetem könyv formájában, vagy legalább számítógéppel leírom őket. Tudjátok, ehhez persze időre és kedvre is van szükség. Időm van bőven, de kedvem, hangulatom nincs mindig az íráshoz.

A napokban igen nagy meglepetés ért, kaptam egy számítógépet édesapától. Örültem neki, de idegenkedtem is tőle. Eleinte nagyon bonyolultnak tűnt, mégis nekiduráltam magamat. Apukátok elmondta használatáról a legényegesebbeket és hozzáfogtam az íráshoz. Most már ezen írom a meséimet. A kedves írógéppemen még írtam néhány verset, aztán hálával gondoltam Judit mamira és az ajándékára, megköszöntem neki, hogy sok éven át hűségesen szolgált, megbízható társam volt. Bele tettem a tolkjába és elbúcsúztam tőle.

Most azonban folytatom a mesémet. Emlékeztek, ugye? Kellemesen meleg, szép nyári este volt. Az énekes kabócák elhallgattak már, a szünyogok még csendben voltak, a Nap éppen lebukóban volt Mentshely felett, arra felé, ahol Marika néni a két unokájával, Gabriellával és Julikával nyaralni szokott.

Balatoni fürdés, esti tusolás és vacsorázás után, amíg Anyu a kis Dorottyát megfürdette, megetette és elaltatta, addig mi kimehettünk a Vártára.

A Vártáról, az Óvár keletkezésének a történetéről már beszéltem nektek, de most újra elmesélem nektek.

Régen a Balaton helyét hatalmas tenger borította. A tó keletkezésének történetéről különböző mendedmondák keringtek. Beszéltek egy kecskenyájiról, a pásztorról és a feltörő forrásról, a forrásból kiömlő nagy vízről, amely elnyelte a pászort szamarastól, nyájastól és belőlük hosszú évek múltán csak a kecskekörmök maradtak.

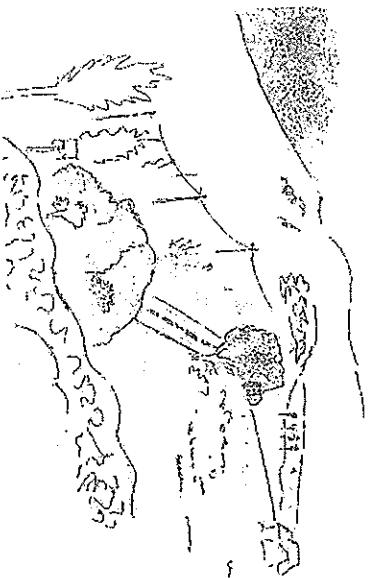
A tengerből csak a hegyek csúcsai látszottak ki. Ilyen hegyek voltak a Csúcshegy, a Kiserdő-tető és az Óvár. Egyszer egy nagy morgás hallatszott a Föld mélyéből. Ez a morgás egyre erősebb lett és megmozdult a tenger alatti Föld, majd egy nagy repedés, egy nagy lyuk keletkezett rajta. A Föld mélyéből izzó, forró láva tört a felszínre, felszaggatva a tenger alatti sziklákat, amelyeket több száz méter magasba röpítve szerte szórt.

A vulkán kitörésének helyén egy óriási gödör keletkezett. Ezt a gödört a vulkán kráterének nevezik. A vulkáni kitörés izzó láváját lehűtötte a tengervíz, majd a tenger is visszahúzódott és csak a mélyedésekben maradt meg víz – igazából így keletkezett a Balaton, a Külső-tó, a Belső-tó. Később a kráter szélén és lejtőjén meglepedett az ősgyep, a fű, létrejött a legelő, amelyen kecskék, birkák legelésztek.

Az Óvár kráterének peremén a régi emberek egy földvárát építettek és azt a nagy követ, amelyre isteniszulettükön az áldozati állatokat helyezték, Szerkúnék nevezték. Amikor a mostani, Tihany-Gödörös, Fecske utca 11. szám alatti üdültelkünköt vásároltuk, a hely megjelölésére ez állt a szerződésben: "Legelő a Szerkú alján".

Az utcánk végében van a Várta, egy hosszú tölgyfából készült asztal két paddal. Innét lehet látni a Külső-tót, az Óvárat, a Kiserdő-tetőt, a Csúcshegyet, a Külső-tó melletti

szőlőtűtetvényeket, birkalegelőt és a levendulást. A birkalegelő és a levendulás között vezet a műút, amely az ösközségbe és Gödrösbe vezet. Innét, a Vártáról jól lehet látni az autókat, közöttük azokat, amelyekeken éppen szüleink jönnek haza, vagy látogatók jönnek hozzánk. Ez egy várakozó hely, ezért is nevezték el a gyerekek Vártának.

Esténként jó nagyokat lehet beszélgetni itt. Éppen úgy, mint a zsifjai kökereszt tövében, az én gyermekkoromban.

A Varta mellett könnyen fejthető, lyukacsos lávakeret, a tufát lehetett találni. Gábor vezénylétével egy nagyobbacska lyukat vájtatok és ebbe a kifejtett kődarabokat néhány méter távolságból dobáltatok bele. Igen jó szórakozás és verseny volt ez. Az lett a győztes, aki a legtöbbszőr beletalált a kőlyukba. Máskor nagyobb kődarabbal szaladatok fel az út melletti meredek dombra. Nyilván Gábor lett mindig a verseny győztese, hiszen ő volt a legidősebb és a legerősebb is. Vínce a középmezőnyben haladt, Misike, ha velünk volt, a legvégén totyogott.

Későre járt, Menceshely felett megjelent az esthajnalcsillag, a tücskök megkezdték az esti muzsikálást és rázendítettek a Kulsó-10 békái is. Ilyenkor már nem féltek a nyugovóra tért hattyúktól, vadkacsáktól, vadlibáktól és a nagyobb halaktól sen, mert ezek a mélyebb vízben pihentek és a békahússal jóllakott vizisiklók is aludni tértek.

A pihenő padtól balra tekintve jól lehetett látni a Kiserdő-tető aljában a műút mellett a két „nagy medve” esti körvonalaikat. El is határoztuk, hogy holnap meglátogatjuk őket. Tudtuk mi mindnyáján, hogy ezek a „medvék” a szélmarta sziklák medvéi voltak, de a felhomályban úgy tűnt, mintha mozognának a láthatár szélén.

Mivel a szúnyogok is ébredezni kezdtek, fogtuk magunkat és elindultunk hazafelé. Elől ment Gábor, cipelve a dombra felszaladós verseny győztes kővét, utána Vínce ballagott, a sor végét a nagyapa zárta a nyakán lovagoló Misikével.

Az esti pihenés után másnap korán ébredtünk. Megelőztük az Óvár mögött felkelő Napot. Igyekeznünk kellett a hátszák bepakolásával, a kulacsok megtöltésével,

hogy még mielőtt a Napocska igazán kinyitotta volna a szemét, útnak indulhassunk.

A rövidebb utat választottuk, hogy mielőbb a medvékhez érjünk és meggyőződeshessünk arról, hogy élő medvéket, vagy a szélmarta szikla medvéit láttunk a múlt este.

A gyalogösvény az Óvár kráterének peremén vezetett, de mi nem akartunk hegyet mászni, inkább a Szerktű aljában lévő hajdani legelő cserjés, bozótos, ősgyepes úttalan úját választottuk. Misikét nem hoztuk magunkkal, ő még túl kicsiny volt az ilyen nagy, nem könnyűnek ígérkező úthoz. Begyűrtük a nadrágszárat a zokniba, kézbe vettük a vándorbotokat és elindultunk.

Eleinte könnyűnek tűnt az úttalan út, majd egyre bogáncsosabbá vált. Felszáradt a harmat, rengeteg koldustetű kapaszkodott a zokninkra, alig vártuk, hogy elérjük a műutat. Az út szélét szegélyező árok partján leültünk egy kicsit pihenni és kifújni magunkat. Szorgalmasan szedegettük le a zokninkra és nadrágunkra kapaszkodott koldustetűket. Ezek nem igazi tetvek voltak, de talán annál kellemetlenebbek. Még szerencse, hogy kullancs nem mászott ránk.

Vége elérkezettünk a Kiserdő aljába. Innét már kikaposott ösvény vezetett a medvékhez. Hamarosan meg is pillantottuk őket. Két hatalmas kőmedvére leltünk a birkák által rövidegre legelt ősgyepen. Melleltük pihenő padok és asztalok. Jól is volt ez így, mert már eléggé elfáradtunk. Hátizsákjainkból jól belakmározottunk és jól esett a víz is, bár nem volt olyan friss, mint amikor elindultunk a bogáncsos, koldustetűs utunkra.

De minden jó, ha a vége jó - mondja a közmondás. Igaz, hogy mi még csak az utunk közepén tartottunk, mert még

haza is kellett jutnunk, mielőtt a Nap delelőre tér és bőségesen onyja ránk sugarát.

Gábor és Vince, mint a kőszáli kecskék ugrándoztak a medvék hátán, sőt a medvék hátáról le a gyepre. A nagyobbik kőmedve hátáról messzebbre lehetett látni. Közelinek tűnt az apátsági templom, a Tihany község házai a szomszédban voltak, de a legfontosabb mégis csak az volt, hogy a nagyobbik kőmedve hátáról jó nagyot és messzebbre lehetett ugrani. A két kis vándor ki is használta a lehetőséget, csupán a nagyapa izgult, hogy bajjuk ne essék.

Eljött az ideje a hazamenetelnek. Nagyapa azt javasolta, hogy a műút mellett, az árok partján libasortban menjünk, félteve Vincét, hogy nem bírja az utat hazafelé. Ha az óvári ösvényt választjuk, akkor az meredeken vezetett volna felfelé a kráter pereméig. Onnét lefelé is hosszú lett volna még az út az üdülönkig és hát egyre jobban tűzött az Isten Napja. Gáborka hajlott a rövidebb útra, de a kis Vince, aki még beszélni is alig tudott csak azt hajtogatta, hogy "mennünk az Óváj felé".

Így is történt, másztunk, izzadtunk felfelé. Egy-egy nagyobb kőnél, vagy vad mandulafa ányvékában megpihentünk, mígnem felértünk az Óvár peremén haladó ösvényhez. Innét már könnyen haladtunk lefelé, hazafelé. Vince meglepően gyorsan szedte a kis lábait.

Az Óvár alján a barlanglakások felé vezető út elágazásánál van egy asztal, mellette padok. Ezt a helyet mi egymás között „kurjantónak” hívjuk, azért mert itt akkorát kiálthatnak az én kis unokáim, amekkorát csak akarnak és bírnak. Ez csupán egy feltételhez kötött, mégpedig ahhoz, hogy legalább innen nótasszóval menjünk haza.

Rá is zendítettek, hogy:

”Fel-fel vitézek a csatára, a szent szabadság oltalmára.

Mennydörög az ágyú, csattog a kard,
ez lelkesíti csatára a magyart.”

Éppen délre hazaértünk. Édesanya finom ebéddel várt bennünket. Elmeséltük kalandos utunk történetét. Vincét hősiességéért különösen megdicsérte anyu, de Gábor is kapott egy nagy puszit. Nagyapa éppen nem kapott dicséretet az erős napütés miatt, de kapott egy nagy pohár sört, ami nagyon jól esett neki.

IV. FEJEZET

Az óvári ösvényen mentünk a Kiserdő-tetőre. A Belső tó a horgászoké, a Külső-tó a madaraké. Árvalányhaj virágzik a hegytetőn. Arany-moha, Arany-ház. Kecsekőrömöt találtunk. Ismerkedés a fehér-üömmeel. Szivárványos lepke kísérte utunkat.

Ma korábban keltünk fel, mint a múltkor. Még harmatos volt a fű, amikor elindultunk. Gábor és Vince szaporán lépkedett előttem. A Gödrös üdülőt elhagyva hamarosan megérkeztünk a kurjantóhoz. Kicsit pihentünk, nagyot - "hahó, hahó, halihó"-t-kiáltottunk és elindultunk az óvári meredeken felfelé.

A Barátlakások feletti óvatosan az ösvény jobb szélén lépegettünk, hiszen egy meg gondolatlan lépés, vagy vigyázatlanságnak az lett volna következménye, hogy a Balatonig guruljunk a meredek sziklafalon lefelé, hacsak egy csenevész bokor, vagy fáska fel nem tartóztatott volna bennünket. Felszáradt már a harmat, amikor a valamikori fölvar, az Óvár gyalog-ösvényéhez érkeztünk.

Eryhe szellő fűdögált, finoman fodrozta az alattunk elterülő Balaton vizét, amelyen számtalan horgász-csónakot és vitorlás hajót lehetett látni. A nagy hajó Fűredről jövet a tihanyi kikötő felé tartott. A Nap kellemes meleget adva ontotta ránk kora reggeli sugarait. Az Óvár feletti ballagott felfelé az égi útján, most készült jó reggelt kívánni a későn ébredő gödrösieknek. Egy százéves, repedezett öreg padon üldögéltünk, gyönyörködtünk a tájban. Ide látszott a Belső-tó, a Kiserdő-tető, ahova igyekeztünk, a Külső-tó, a Csúcshegyre vezető út erdőkiszögellése és természetesen alattunk a tihany-gödrösi házak. A mi üdülönket is jól lehetett innen látni.

Könnýű léptekkel haladtunk az Óvár peremén, majd lefelé egy kis erdei úton, amíg a Szerkű-ajji legelő nagy vulkáni sziklakkal telezsórt ösvényén a már ismert szelmarta sziklából keletkezett „medvéinkig” nem értünk. Itt egy kicsit megpihentünk és tovább haladtunk a lelegelt ősgyep ösvényén meredeken felfelé, amíg a Kiserdő-tetőig nem értünk.

Emlékezték, mily gyönyörű látvány terült el alattunk a sziklaperemről? Bal kéz felől a Belső tó felett a Somgyí partokig lehetett látni, jobb kéz felől a Külső-tó, a madárrezervátum, amely jól hallhatóan hangos volt a sokféle

madár hangjától. Vadlibákat, vadkacsákat, hattyúkat jól meg lehetett kilönböztetni. A tó felett hófehér sirályok feleseltek, felettük a magasban réti sas körözött, majd a kiszemelt példányra rácsapva már vitte is a karmai között. Talán éppen a kicsinyeinek szánta a magáról megfélekedzetti, társaival perlekedő, feleselő sirályt. A többi sirály talán észre sem vette, hogy hiányzik egy közülük. Igencsak keresték a kishalakat, le-lecsaptak egy-egy halajra, ők is kiválasztották a magukét, mert éhesek voltak. A természetnek már csak ez a rendje, az erősebb legyőzi a gyengét, a gyenge pedig a nála még gyengébbet.

Amikor kigyöngyörködtünk magunkat a tájban és a madarakban, szélnéztünk közvetlen környezetünkben. Az egyik szikla tövében árvalányhaj virágzott, azaz egy néhány deciméterre megnövő pázsítfűféle kibontotta kender-szőke haját és hajladozott az enyhe fuvallat hatására a ragyogó napsütésben. Mivel védett növénynek számú, óvatosan csak néhány szálat szaktítottunk közülük apu részére és mélyen elrejtettük a hátizsákunkban.

Régebben sok árvalányhaj virított a száraz pusztai füves területeken és a sziklás, kőves hegytetők napsütötte oldalán. Kalapjuk mellé köcsagtoll helyett dísznek tűzték a férfiak.

Az egyik napsütötte sziklafal aranylón sárgállott. Megnéztük alaposan és láttuk, hogy aranyszínű moha lepté be, az telepedett le rája. A Belső-tó túlsó felén található sok ilyen aranyszínű mohaféleség a köveken, azért is hívják a háziko-szerűen összedobált köveket Aranyháznak. Majd egyszer oda is kirándulunk, csak még addig erősödnötök kell, mert elég hosszú az út odáig.

Nézétek milyen sok horgászcsónak van a Belső-tavon! A csónakokat két iszapba szűrt karó közé kötötték ki. Bennük szenvedélyes emberek ülnek, néha egész napon át, amíg végre megfogják a bajszos pontyukat.

Egyszer engem is elfogott a horgászsz szenvedély. Judit manni édesanyja azt mondta, hogy olyan nagy halat fogjak, amit szelni lehet, ne mindig csak szálkás, vörös szárnyú keszeget. Ami igaz, az igaz, kis csónakomból gyakran horgásztam a nagy Balatonban és általában jó, tenyérműi dévér- vagy vörös szárnyú keszegeket szoktam fogni. Persze paprikás lisztben megforgatva, ropogósra sütve ez az egyik legfinomabb balatoni hal.

Ennél csak a fogas a jobb ízű és szálkamentes. Persze a rántott ponty is finom, a halételek netovábbját jelenti, és ha nagyobb, akkor nem is szálkás.

Ezért is fogadtam szót a dédi maminak. Reggel kilenc órákor már benne ültem a karókhöz kikötött csónakomban. Bőségesen beettem főtt kukoricával, mert ez a szokás és ez szükséges a pontyhorgászathoz. Vártam-vártam türelmesen. A Nap melegen sütött, enyhe szél borzolta a vizet, de az én dugóm, a kapasjelzőm meg sem mozdult. Elfogyott a boros vizem, szomjúság gyötört és nagyon melegen volt. Azért kitarítottam három óráig.

Egyszer hirtelen lebukott a dugóm, megfeszült a zsinóróm, bevágtam neki, de felesleges volt, mert az én halam felakasztotta magát a nagyméretű horgomra. A zsinór nem feszült tovább. Feltekeredett a jobboldali kikötőrudanra. Nagy nehezen sikerült megszákolni a másfél kilós potykát.

Nagy volt az örööm, mert megfogtam a szelhető halat. Még vártam este hatig, de több kapásom nem volt. Fáradtan, szomjasan, kritikkadva értem haza. Áadtam a zsákmányt és elhatároztam, hogy soha többet nem horgászom a Belső-tóban. Ott nem is horgásztam, azóta sem.

Ellenben egyszer a tihanyi hajóziktő mellett a Sport-étterem előtt, a partól kis horoggal, vékony zsinórral fogtam egy nyolc és fél kilós pontyot. Erről majd egy másik kirándulásunk során mesélek és megnutatom majd a helyet is, ahol ez a csodálatos horgász szerencse ért.

Enyhe szellő fujdoggált, ami csökkentette a napsütés okozta meleget és úgy gondoltuk, hogy itt az ideje a hazafelé indulásnak.

A Kiserdő-tetői ösvényen lejtöttünk és már az ismert úton felfelé kapaszkodva haladtunk az Óvár oldalában futó gyalogút irányában. Egyik helyen a felfelé vezető út mellett érdekes, a kecskekőrömré emlékeztető rengeteg kis csigaházra leltünk.

- Ugye nagyapa, ezek azoknak a kecskéknak a körmei lehetnek, amelyeket elnyelt a Balaton? – kérdezte Vince.

- Bizonyára így lehetett, a királylány sokáig siratta az elvesztett kecskenyáját, a pásztorát, a pásztor meg a szamarát és a hűséges, terelő pásztorkuttyóját – válaszoltam.

Az Óvár oldalában haladó gyalogút mentén sokféle, szép tarka virág nyílt. Szedtünk egy nagy csokorral anyunak, ezek nem számítottak védett növényeknek.

Ismét Vince lett figyelmes egy ezüstös-szürkés levélkéjű, fészekszerűen elhelyezkedő növénykére. Sok ilyen volt látható a fives út mentén.

- Majd ha az út fakkal szegélyezett, árnyékos részéhez érkeztünk, leültünk és mesélek egy e növénytől és velem kapcsolatos történetet, de addig is szakíts néhány levelecskét és hozzád magaddal - mondtam.

A sok szép vadvirág felett tarka lepkék repdesnek. Közülük kiűnt egy, amelyik folyamatosan kísért bennünket, hol előtünk, hol felettünk billegette szivárványos szárnyait. Ha megálltunk, ő is megállt, illetve egy közeli virágra szállt. Ha elindultunk, ő is felreppent, általában előtünk járt, szinte mutatta az utat.

Mindnyájunknak feltűnt ez a furcsán viselkedő, kedves pillangó.

Meg is szólítottuk. Bizonyára a feleségem, Judit mammi lelke kísért bennünket pillangó képében. Vince meg akarta fogni, de ahogy sem sikerült neki. Az árnyékot adó fák hűvöseig kísért bennünket. Azután megbillegtetve szárnyait, elbúcsúzott tőlünk, az Ég felé repült. Mi szomorúan néztünk utána, mert biztosan hittük, hogy a Judit mammi lelke volt.

Itt letelepedtünk és mesélni kezdtem a fehér üröm történetét, mert azt a kis növénykét, amelynek levelét magával hozta Vince, így hívták.

Régen történt velem az eset, de megesset az, amit most elmondok nektek.

Másodéves orvosanhallgató voltam Pécsen. Egy B. Lajos nevű szakértésigis fiúnak segítettem az anatómiát, csonttant, izülettant, az emberi izmokat, a belső szerveket, az ereket, az agyat és az idegeket megtanulni. Mindkettőnknek jól sikerült a vizsga. Ezért úgy gondoltuk, hogy megünnepeljük a nagy eseményt.

A Mecsek-hegy aljában, a Tettyén volt egy vendéglő. Ezt a vendéglőt látogattuk meg. Leültünk a fehér terítővel letakart asztal mellé. Jött a pincér és kérdezte, hogy mit rendelünk vacsorára. Amnyi pénzünk nem volt, hogy vendéglőben vacsorázhassunk, de rendelünk egy üveg fűszeres, kesernyés édes ürmösbort. Néhány pohárral elkortyolgattunk, eleinte kellemesen kótyagosnak éreztük magunkat, nevetgeltünk, de amikor felálltunk, forogni kezdett velünk a világ. Mire a kollégiumi szállásunkra értünk, egyre rosszabbul éreztük magunkat. Nyilván megártott az ürmösbor. Arra már nem emlékszem, hogy hogyan, miképpen kerültem az ágyamba, de arra igen, hogy dülöngélt velem az ágy, hányinger kerülgetett, és nagyon fájt a fejem. Másnap olyanok voltunk, mint a kifacsart citrom, nagyon betegnek éreztük magunkat. Megfogadtuk, hogy soha többé nem iszunk ürmösbort, egyébként is a legnagyobb butaság éhgyomorra bort inni, mert úgy még jobban megárt. Ezt azért meséltem el nektek, hogy veletek soha ilyen elő ne forduljon!

- Most pedig az ujjaitok között morzsoljátok össze egy-egy fehérüröm levelkét, izleljétek meg, hogy jól megjegyeztétek a jellegzetesen keserű ízét, aztán nagy ívben köpjétek ki és öblítsétek ki kulacsvízzel a szátokat is. Nemrég erről a növényről kimutatták, hogy egy erős idegkárosító anyagot tartalmaz. Magyarországon ilyen ürömmel ízesített italt már nem hoznak forgalomba - fejeztem be emlékezetes történetemet.

Aztán rázendítettünk egy szegedi nőiára, amely így hangzik:

„Kis kutya, nagy kutya nem ugat hiába.
Van nekem szeretőm Szeged városában.
Szeged híres város, Tápéval határos,
ott lakik a babám, kivel leszek páros.”

Ismét sok élménnyel gazdagodva, nótaszóval értünk haza.

V. FEJEZET

A nagy kirándulásról. A Barátlakások. Az orosz kút, amit ma Ciprián forrásnak hívnak. A tihanyi hajóállomás. A horgászhelyem és a nagy ponyy kifogásának a története. Nemzetközi kerékpárverseny. Szerpentinen megyünk fel az ösközésébe. Az óvári szőlőskertek és pincék között hazafelé. Híjünk-e mentőt Anttiának?

Szelímentes, szép tihanyi reggel volt, amikor elindultunk a nagy útra. Az Égen fátyolfelhő, a magasban báránylehők látszottak, gomolyfelhőnek, pláne viharfelhőnek se híre, se hamva. A füredi Meleg- és Tamás-hegy oldala opálosnak tűnt, tehát biztosan szép időnek és napnak nézünk elébe.

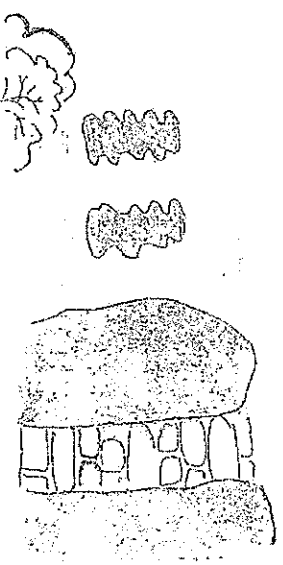
Előző este megbeszéltük a Vártán az úttervet, de a Kurjantónál még egyszer átgondoltuk azt. Itt azért is kellett megállnunk, hogy a két fiú bemutassa Anitának, unokanővérüknek, ennek a barna, göndör hajjú, angyalian szép kis leánynak a Kurjantót és a fitty-tudományukat.

Az asztal tetejére felállva Gábor egy nagyot fittyentett, majd Vincével együtt akkorát kiáltottak, hogy még anyu is meghallhatta a Fecske utcában. Anitának tetszett a fiúk produkciója, a fiúknak meg tetszett Anita. Aztán fogtuk a fügefá vándorbotokat és négyesben, liborban elindultunk az erdei úton a Barátlakások felé.

Az erdei úton szép csendben haladtunk, nehogy felriasszuk a még szunyókáló vadakat, mert a Balaton felé meredeken lejtő hegyoldalban szívesen tanyázik őzike, szarvas, dánvad, nyúl, mókus, fácán és a legkülönbféle énekes madár, míg a hegyaljában a vadlisztnóknak dagonyázásra, azaz sárban fetrengésre igen alkalmas helyek vannak, főleg az oroszút alatti területeken.

Hamarosan megérkeztünk a Barátlakásokhoz. Ezek kőfalba vájt különböző nagyságú üregek, keskeny ablakrésekkel. Az egyik barlangban oltárkő is található. Ez volt a szentéletű remetebarátok kápolnája. A másik üreg, talán a legnagyobb, lakhelyül szolgált nekik. Képzelték el, hogy ezer esztendeje annak, hogy az orosz barátok itt laktak.

Most csak négy barlang látható. Több is volt, de a hegyomlások egy részüket betemették. A régészek feladata lesz a betemetett barlangok feltárása.

Elmeséltem nektek, hogy I. András királyunk alapította a tihanyi apátságot. Ő a kijevi nagy-fejedlem, bölcs Jaroszláv leányát, Anasztázia hercegnőt vette feleségül. Anasztázia igen vallásos volt, istenfélő életet élt. Kijevből, az orosz nagyfejedelemségből szerzetes papokat, más néven barátokat hozott magával, akiknek egy része ezekben az üregekben, remeteségben, a külvilági emberekől elzártan élt. A vadak bőrével takaróztak, ezzel fedték a testüket, a saját főzjüket ették, és egy forrásból itták a vizet. Ezt a forrást meg fogjuk látogatni, hiszen utunkba esik és máris elmondom, hogy az orosz szerzetes barátokról nevezték el orosz kútnak.

Így haladtunk szépen tovább a hegy oldalában lévő erdei úton, amíg a forráshoz nem értünk. Az erdőben kellemben hűvös volt, itt-ott a viharos szél által kidöntött fák, másutt felfűrészelt fátörzsek, rönkök, vagy felhasogatott, gondosan felépített farakások, őlfák voltak láthatók. Néha-

néha álmából felriadt erdei vad szaladt át előttünk és kisebb-nagyobb kődarabok gurultak lábuk nyomán a hegyoldalon lefelé. Többféle gombával is találkozunk. Ezek közül a nagy őzlábgomba volt a biztosan ehető. Nagy, felszakadozott, barna tetejű, galléros gomba szára éppen olyan volt, mint az őznek a lábszára, de az egész gomba leginkább egy kinyitott esernyőre hasonlított.

Az orosz kúthoz érkezvén megpihentünk. Amióta beton foglalatot készítettek a forrásvíznek, egy tihanyi apát nevével Ciprián forrásnak nevezik.

Megtöltöttük kulacsainkat, ittunk a friss forrásvízből és most már lejtős úton haladtunk az erdőben lefelé, amíg egy, a Balaton parján lévő pihenő helyhez nem érkezünk. Ez egyben az utunknak kb. a felét jelentette.

Megtanultunk egy dalt és vidáman énekeltek, hogy:

„Erdő mellett nem jó lakni
mert sok fát kell hasogatni.

Tizenhárom ölet, meg egy felet,
öleljen meg engem, aki szeret.”

Gyönyörködöttünk a tükörsíma, kék vizű Balatonban, majd a műút felé fordulva látjuk ám, hogy kerékpárosok száguldának el mellettünk. Nagyon sokan voltak, fiúk, lányok, a trikójukon lévő nagy számok alapján lehetett azonosítani őket. Megtudtuk, hogy nemzetközi kerékpárverseny zajlik a tihanyi félszigeten. Tapsoltunk nekik, biztattuk őket, némelyik kedvesen visszamosolygott ráink.

Gyalogúton haladtunk a strand mellett és megérkeztünk a hajóállomásra. Úgy terveztük, hogy itt nagyobb pihenőt tartunk, mielőtt Tihany ösközségbe vezető kanyargós szerpentin útra térnénk.

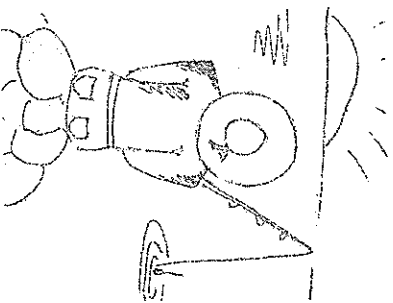
A vitorlás kikötő mellett padokra telepedtünk, ettünk egy-egy jégkrém fagyit és néztük a kikötőbe Fűredtől, vagy Sifókról befutó hajókat. Nagyok, karcsúak, szépek voltak. Mivel nem fújt a szél, a vitorlás hajók és a hajósok is pihentek, néhányan horgásztak, mások napoztak a fedélzeten.

Megmutattam nektek a Sport-étterem előtti horgászhelyemet, ahol éveken keresztül azelőtt életem legnagyobb halát fogtam. A most szomorú látványt nyújtó, elhanyagolt, romos étteremben régen esténként nagy élet folyt. Juditka, anyukátok nővére és édesanyátok nagyleány korában esténként ide jártak zenét hallgatni, táncolni. Olykor én is elkísértem őket.

A pincérek rendszeresen vödörszámba öntötték az ételmaradékokat a Balatonba. Őrültek is ennek a kis halak és a nagy halak egyaránt. Nagy lakmározásokat tartottak, vagy a hínárban várakoztak az ételmaradékra.

Gyakran jártam ide horgászni. Már több órát eltöltöttem a parton eredmény nélkül. Nagyon piciny horoggal és igen vékony zsinórral horgásztam, a horogra csalinak egy kis főtt kukoricát tettem.

Meguntam a hiábavaló várakozást, gondoltam befejezem a horgászatot. Biztos, ami biztos, már szokásból is bevágtam. Mintha egy víz alatti tuskóba akadt volna a horgom. Óvatosan ráncigáltam néhányat rajta, hátha kiakad és talán nem is tuskó, hanem hínár lehet az, amibe beleakadt a horgom. Egyszer csak megmozdult a „tuskó”. Óvatosan

feszíttem a zsinórt, csak annyira, hogy el ne szakadjon, amíg egy hatalmas pontyfej ki nem látszott a vízből. Gondolhatjátok, hogy megijedtem. Száját a víz felett tartva, hagytam, hogy levegőzzön és elkabuljon. Igen óvatosan húztam a part felé. Közben odasereglettek a parton sétálók, akiknek egyike segített megszákolni a hatalmas nyurgapontyot. Amikor a partra vittem, bizony az átélt izgalomtól remegett a térdem.

Aztán azon csodálkoztam és gondolkoztam, hogy miért adta meg magát ilyen szelíden ez a vadponty. Bizonyára azért, mert a hínárban lapulva várta az ételnaradékot és csak úgy mellékesen nyelte le a kis szem kukoricánat horgostól. Biztosan így lehetett, mert csak otthon, a felboncolás során tudtam kivenni szájából a mélyen lenyelt horgot és azért nem csapkodott a farkával, mert belekeveredett a hínárba és így már nem tudott. Gyorsan kocsiiba vágtam magam és hazavittem a pontyomat. Kezembe tartva Judit mami készített róluunk egy fényképet.

Ájított a szomszédból Kálmán, a nagy horgász, gratulált és megaccolta, hogy ez a ritka példány, ez a nyurgaponty, az én büszkeségem nyolc és fél kilogrammos lehet. Utólag úgy látom, hogy a fél kilót csak az én nagyobb örömmre tette hozzá. Az viszont igaz, hogy azóta sem engedek a nyolc és fél kilóból. A horgász ember természete már csak ilyen.

Jól kipihentünk magunkat és elindultunk fel a kanyargós szerpentin úton. Nagyon a kertések mellé kellett húzódnunk, mert a kerékpárversenyzők véget nem érő sora mellettünk tekert keményen felfelé. Továbbra is tapsoltunk nekik, biztattuk őket, de már nem nagyon volt kedvük visszamosolyogni, fáradtak lehettek.

Az Attila-domb mellett elhaladva, még benéztünk a baba-múzeumba, és az óvári szőlőskertek és a pincék között hazafelé vetjük az irányt. A régi kis pincék és szőlők mellett hatalmas, körülkerített, kordomművelésű szőlőbirtokokkal és hívalkodó nagy épületeket láttunk. Ezek az újabban meggazdagodott emberekhez tartoztak, akik már nem tihanyi öslakosok voltak.

Jó nagy utat tettünk meg, amíg ideig elértünk. Gábor és Vince nem tűnt fáradtnak, Anita viszont egyre lassabban jött, le-lenaradozott.

- Anti bácsi, én olyan fáradt vagyok, hogy alig tudok menni - mondta.

- Csak még egy kis kitartás Anitaám, mindjárt otthon leszünk - vigasztaltam.

Kínáltam vízzel, az sem segített. Gyakran leült a kerítések köpadkájára, emiatt egyre lassabban haladtunk.

- Arra gondoltam, hogy hívom a mentőket, hátha Andris, a nagybátyád szolgálatban lesz és vagy a kórházba, vagy hazavisz - ijesztettem rá.

Ezt meghallván Gábor és Vince nagyon megörültek, hogy jön az apukájuk és szaladgáltak fel és alá. Anita is meggondolta magát és ő is inkább szaladt velük előre. Hamarosan az Óvár pereméhez értünk, ahol a százéves pihenőpad volt. Leültünk egyet szusszantani. Innét már közelinek látszott az üdülők és egy lejtőn leszaladással már otthon is voltunk. A fiúk átmasztak az üdülők hátsó oldali, Gödrös utca felőli kerítésén, Anita meg a nagypapa a rendes úton ballagott haza. Otthon nagy örömmel fogadtak bennünket és jól megvendégelték a fáradt csapatot.

VI. FEJEZET

Legelő a Szerkú alján. Eső után kis kirándulás a Kurjantóhoz. Ismerkedés a Szegfűgombával. Kerüld a repedt kalapú, törékenny, kisermetű gombát, mert az a mérgező Sasulyka! Találjunk egy csiperkét is. Néhány szó a Rizikéről és a Róka gombáról. A gombaszedőnek ismernie kell a legsszebb gombát, a mérgező Légyölő-galócát és a halálosan mérgező Gyilkos-galócát!

Elűntek a magas rétegfelhők és a még magasabban lévő, jó időt jósoló bárányfelhők is. Eleinte gomolyfelhők jelentek meg az Égen, majd viharfelhők tornyosultak.

Feltámadt a Mecseshely irányából fújó észak-nyugati szél. Elhallgattak a kabócák és a madarak is. A levegő lehűlt, be kellett húzódnia a házba.

Nagy mennydörgés-villámlás kíséretében eleredt az eső. A fák nyögve hajladoztak az erős szélben. Megnyíltak az Ég csatornái, úgy látszott, hogy soha sem lesz vége az iteleidőnek.

Néhány óra alatt mégis kitombolta magát a zivatar, szivárvány jelent meg az Égen, kisütött a Nap és mi rohantunk a Várta felé, hogy átmenjünk a szivárvány alatt. Mennél inkább szaladtunk, annál inkább távolodott tőlünk. A Nap áldásosan ontotta sugarait, délutánra párák, jó meleg lett. Ez volt az igazán gombaérlelő idő.

Anita még a vihar előtt elutazott Orosházára, szülei jöttek érte kocsival. Ők valószínű, hogy át tudtak autózni a szivárvány alatt, mert arra húzódtak az eső felhők, amerre ők mentek.

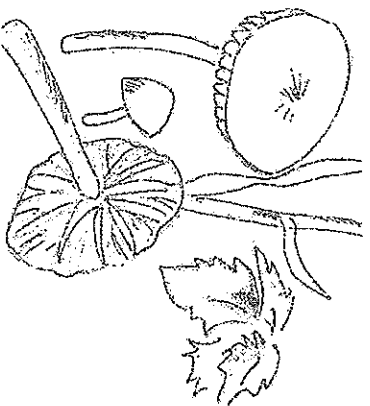
- No, holnapra talán megszikkad annyira a talaj, hogy fel tudunk menni a Kurjantóhoz, szemézní a Szerkú alatti legelőn, ahol valószínű fogunk gombát találni – mondtam a három fiúnokámnak.

Elérkezett a holnapi nap. Gumicsizmát húztunk, kezünkben kis vödörökkel elindultunk a Kurjantóhoz, amely az Óvárra és a Barlanglakásokhoz vezető út elágazásánál volt. Egy tölgyfa asztal, két pad, kirándulásaink elején, vagy útjaink végén kedvenc pihenő helyünk. Ettől lefelé, egészen a Kúlső-tóig lehetett valamikor a „Legelő a Szerkú alján”. Mostanra ez egy bebokrosodott, füves, lejtős terület, amelyből egy jó nagyrészt beépítettek a gödrösiek. A mi üdülők is itt van, a Fecske utcában.

A Nap már melegen sütött, amikorra a Kurjantóhoz értünk. A puha talaj párolgott, jól tetik, hogy gunicizmában jöttünk, mert idefelé ugyancsak sáros volt az út. Csizmáinkat letöröltük a fűben, a szokásos kurjantáshoz csak Misikét tette fel nagyapa az asztal tetejére.

Hangos "megérkeztünk" kiáltás után, - hogy anyu is halja - a fűves területeken, a ligetekben elkezdtük a gombászást. Mielőtt kerestük volna a gombát, elmondtam a Szegefű gomba ismertetőjegyeit, más szóval mindazt, amiről ez az izletes gomba biztonságosan felismerhető. Kerestem és találtam is egyet, amit bemutatam a fiúknak.

A Szegefű gomba egy kicsiny, egy színű, világos barna gomba. Lemezei ritkán állók, szára nehezen szakítható el, szívós. Illata kellemes, fűszeres.

Egy, a vele összetéveszthető, nagyon mérges gombának, a Susulykának az ismertetőjegyei a következők: kicsiny, törékeny, kúpos kalapú, repedezett szélű, sűrű lemezekkel rendelkező barna gomba. Bemutatni nem tudta, mert nem

talált, hiszen ez azért nem olyan gyakori, de feltétlenül ismerni kell, mert, ha véletlenül egy is a Szegefű gombák közé keveredik, halálos mérgezést okozhat.

A gomba szedését mindig megfontoltan, kellő odafigyeléssel kell és szabad csak végezni. A szedett gombát otthon egyenként át kell válogatni és főzés előtt még egyszer, tehát, aki szedi, és aki főzi, annak is ismernie kell a gombát és a vele összetéveszthető mérges gombát is.

Azért, hogy jól megismerjük, eleinte tövestől szabad szedni a Szegefű gombát, mert meg kell győződnünk arról, hogy valóban nehezen szakítható-e a szára. Kést, a szár elvágásához közvetlen a talaj felett csak akkor használhatunk, ha már egészen biztosak vagyunk a dolgunkban.

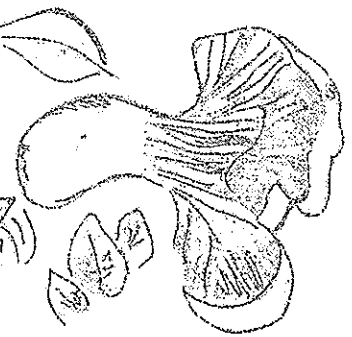
A gombászáshoz igen kedvező volt az idő, eső utáni meleg, nedves talajból seregesen bújjak elő a gombák. Rövid idő alatt teleszedtük a vödreinket Szegefűgombával, még Misike is segédkezett.

Találtunk egy Csiperkét is, amely könnyen felismerhető és fogyasztásra kiválóan alkalmas. Amint nézegetjük, ismerkedünk vele, Gábor megtalálta a párját is a fűben. A Csiperke nagyobb méretű, zömök gomba. Kalapja pogácsa-szerűen lapos, fehérés, csupasz, vagy kissé pikkelyes. Legfőbb ismertető jele a fiatal korban rózsaszín, később csokoládébarna lemezei. Fehér tönkjén, fehér gallérija van. Fűves, trágyás helyeken terem, akárcsak a Szegefűgomba, meglepő csapadékos idő esetén seregestől, néha boszorkányköröket képez ez a jóízű, ehető gomba.

A nagy átméretű, jó gombatermő helyeket, a boszorkányköröket arról lehet megismerni, hogy ott

magasabbra nő a fű és esőzések után biztosan számíthatunk rá, hogy ilyen helyeken találunk gombát, vagy Csiperkét, vagy Szegfűgombát.

Nagyon jóízű gomba még az erdőben, mohás területeken termő Róka-gomba. Ez egy közepes méretű, sárga színű, tölösséres gomba. Nincsenek lemezei, ehelyett a tönkjére, azaz a szárára lefutó ráncai, redői vannak. Ebből a kajszibarack illatú gombából a csirkepaprikást meghazudoló finomságú gombapaprikást lehet készíteni.

A Róka-gombát nálunk, gyermekkoromban Nyúl-gombának hívták. Édesapámmal sokszor és sokat szedtünk ilyen gombát a falunk közelében lévő erdőben.

Édesanyámnak meg kedvenc gombája volt a Fenyőalja-gomba, a Rizike. Ez egy narancsszínű gomba, amely megtörve narancsvörös tejszívet bocsát ki, amely megzöldül. Kalapja közepén bemélyedő, körben barnás sávokkal díszített. Húsa pattanva törik. Csak fenyőfák alatt terem ősszel. Hozzá hasonló gombák tejszívedve fehér, vagy sárga és levegőn nem zöldül meg. Finom levest, vagy ecetes

gombasaláit lehet belőle készíteni. Édesanyám Fenyőalja-gomba levesének az ízére még most is emlékszem, pedig már igazán régen volt.

A gombaismeretéseim közben kérdezettek ezt is, azt is, én meg válaszoltattam.

- Nagyapa, milyen gomba az a piros kalapú, amely a meséskönyvekben szerepel? - kérdezte Gábor.

- Az egy mesegomba, Gáborkám, de leginkább egy nagyon mérges gombára, a Légyölő galócára hasonlít. Onnan kapta a nevét, hogy cukros levét régebben légyirtásra használták. Mohás erdei talajon, hegyvidéken, főleg ősszel terem - mondtam.

A legveszedelmesebb, biztosan halált okozó mérges gombát, a Gyilkos galócát mindenkinek ismernie kell. Ez egy nagy termetű, fehér, vagy zöldes kalapú gomba, a lemezei fehérek, ez a legfontosabb ismertető jele és a száán gallér, a tönkjén pedig bocskor van. Tehát ez egy fehér-lemezes, galléros, bocskoros gonosz gomba, aki belőle eszik, az meghal. Tölgyfa-erdőben, fenyvesekben nyár elejétől őszig terem.

- Jegyeztétek meg jól, hogy aki az almát és a körtét ismeri, az nem eszi meg a zöld-diót, és aki az ehető finom gombákat ismeri, az nem szedi fel a mérges, bolond gombát - fűztem hozzá.

Lelepedtünk a Kurjantó padjaira és arról beszélgettünk, hogy mily nagy szerű dolog a gombászás és nem is olyan nehéz felismerni az ehető gombákat.

- Úgye nagyapa elmegyünk majd az erdőbe is gombát szedni? - kérdeztétek lelkesen.

- Természetesen, hiszen tudom, hogy szeretnétek megismerni a Róka gombát és a Rizikét is.

Most viszont szeretnék megtanítani benneteket egy szép dalra, hogy anyukátoknak még nagyobb örömet szerezzetek. Így hangzik:

„Zöldre van a, zöldre van a rácsos kapum festve.
Odavárlak minden szombal este.

Nem győztelek kis angyalom várni, várni.
Be kellett a, be kellett a rácsos kaput zárni, riglizni!”

Mire hazaértünk, már jól tudtuk énekelni a dalt, már szinte Misike is. Anyu nagyon örült a gombának. Finom ebédrel, rántott csirkével és szederszörppel fogadott bennünket és azt ígérte, hogyha nagypával együtt átválogatjuk a szedett gombát, akkor gombapaprikás nokedlivel és fejes salátával lesz a holnapi ebéd.

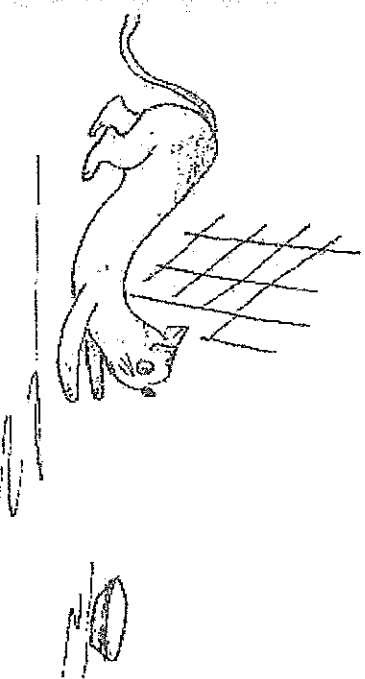
VII. FEJEZET

*Célba lövés nyílvezzővel. A szürke cica megszellőltése.
Kösziget építés a Balatonban. A nagypapa kemencehálója
jobb lesz nyílvezzőirtónak.*

Aznap reggel kicsit borongós volt az idő. A firedei hegyek nem látszottak tisztán, tehát eső nem volt várható, mégis úgy döntöttünk, hogy inkább otthon maradunk. Ennek két nyomós oka is volt. Egyik az, egy a szomszédból

átlésegető szürke kiscicát át kellene csalogatni, a másik, pedig az, hogy meg akartátok tanulni a nyílvszerszám készítését, hiszen a nap főattrakciója a célba lövés lesz. Legalább is így beszéltük meg. Szerencsére hosszú a nyári nap, sok minden belefér.

A cica árcsalogatása úgy kezdődött, hogy a kerítés mellé, a mi oldalunkra tányérba tejet tettetek és messziről figyeltétek, hogy milyen óvatosan bújik át a kerítés alatt. Hogy ne zavarjunk, és ne féljen tőlünk, inkább elmentük a nyílvszerszám és a nyílvezzők elkészítéséhez szükséges anyagokat összeszedni.

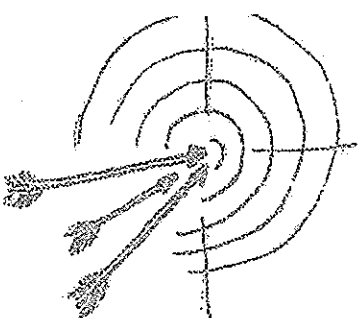

Először is kellett hozzá három darab, különböző vastagságú rugalmas ág, hiszen három szerszámot akartunk készíteni. Egyet, a legerősebbet Gábornak, egyet, a még elég erőt Vincének és a legvékonyabb gallyból Misikének. János bátyus kerítése az egyik oldalon eleven sövény volt. Itt azian válogathatunk kedvünk szerint. A levágot gallyakat

óvatosan meghajlítottuk és a két végét vékony, de elég erős spágával összekötöttük. Ez lett a nyílszerszámunk húrja, amelyet, ha hátrafelé húzunk, és hirtelen elengedünk, lövi majd ki a nyílvesszőnket.

Emnek elkészítéséhez nádra és bodzafára volt szükségünk. Nádat bőven találtunk a Balaton partján, bodzafa bokrok pedig a partra vezető „száz-lepcső” mellett voltak. A megfelelő hosszúságú nádszalakat levágtuk, a kellő vastagságú bodzagallyakat is megszedtük és a kerü tűzhely mellett összeállítottuk a nyílvesszőket. Ez abból állt, hogy három, négy centis bodzagally darabokat vágtunk, a végét kihelyeztük és a vastag bodzabélbe beleszúrtuk a megtisztított nádszálat. Legutolsó mozzanat az volt, hogy a nád ízenél két oldalvágással egy éket alakítottunk ki, amely lehetővé tette, hogy a nyílszerszám húrjába akasztva, a hűrt hátrahúzva, majd hirtelen elengedve a nyílvessző messzire repüljön. Persze ezeket a műveleteket megmutatni sokkal könnyebb volt, mint leírni, hiszen a mozdulatok gyermekkorom óta a kezemben voltak. Gábor a szerelés végére már önállóan el tudta készíteni a saját nyílszerszámát, Vince még csak majdnem, Misi ke pedig még nem, de néhány év múlva biztosan ő is olyan ügyes lesz, mint Gáborka.

Ezután a kocsibejáró kapujára egy rajzlapra kört rajzoltunk, ez volt a céltábla, aki a közepébe talált, az volt a győztes. Eleinte még a rajzlapot is alig találták el, de később úgy befejőttek, hogy a nyílvesszőn lévő bodzafavéget le kellett tompítani, nehogy véletlen kárt tegyenek egymásban.

Közben a szürke kiscica átszokott hozzánk, a fiúk óvatosan megközelítették, végül hagyta magát megsimoganni, sőt dorombolni kezdett. Örökké eljárszadoztak vele.

Elmeséltem nektek, hogy gyermekkoromban, a szomszédunkban lakó barátomnak és nekem volt egy idomított szürke cicánk. Megtanítottuk, hogy fityyszóra jöjjön utánunk, ha fára mászunk. A nyakába kis cédlutát kötve tüzengettünk egymásnak. Tejet, Béres Ernő barátom Bárány nevű tehénük adta, ami nagyon ízlett neki, valószínű azért lett olyan szófogadó.

Délutánra egészen jó idő lett. Aznapra volt még egy programunk. Meg kellett látogatnunk a közigazgatásunkat. Most elmesélem nektek a szigetek keletezésének a történetét, melyhez fűződik az is, hogy a hallban kényelmes, derékkímélő ágyon pihenhetek éjszakánként.

Évekkel ezelőtt fogtam egy nagy pontyot, amiről már beszéltem nektek. Azóta egyszer egy másfél kilós balin örvendeztetett meg ugyancsak a Sport étterem előtti partszakaszon, aztán néhány keszeg volt általában a zsákmány. Márpedig én mindenáron nagy halat szerettem

volna fogni. Egyik éjjel, amikor nem tudtam jól aludni, a város helyett kisparkuláltam, hogy hol és hogyan fogom meg a nagy halamat. A stand bal oldalán volt egy szimpatikus nádas, mellette egy káka és nádmentes tiszta vízszakasz, a parton pihenőhely, amely mellett aránylag könnyen le lehetett jutni a vízhez. Bizonyára egy igazi horgász - mert magamat sohasem tekintettem annak - nagy köveket hengergetett a pihenő oldalához, mintegy lépcsőnek szánva, amelyen viszonylag könnyen le tudtam mászni a vízhez. Nádas mellett, úgy térdig érő vízben egy kis tisztást találtam, amelyet szép, bőbitás nádkarély szegélyezett. Gondoltam, hogy ez éppen rám várt, ez lesz az ideális horgászhelyem.

Főtt kukoricával napokig etettem a halamat, a parton kialakítottam az üllő helyemet, ahonnan kényelmesen bedobom majd a horgomat. Elképzelttem, hogy milyen könnyedén húzom ki és szákolom meg a nagy pontyot. Elképzélésemnek volt alapja, hiszen nővérem férje hasonló mélységű vízben fogta a nagy halait a Somogyi parton. Balatommáriafürdőn van az üdülőjük, azzal a különbséggel, hogy ő nem a partról, hanem egy a Balatonba épített deszkaállványról, az úgynevezett stégről horgászott és nem főtt, hanem napokig áztatott, szinte már bűdös kukoricával etetett.

Elérkezett a várva várt nap, a horgászat napja. Előző este még jól beetettem és már napfelkelte előtt lementem a száz lépcsőn és gyors léptekkel siettem a horgász helyem felé, nehogy valaki megelőzzön és akkor esetleg kárba vész minden eddigi munkám és talán az én helyemen más fogja ki az ammyira óhajtott nagy halamat. Csendben közelítettem meg a pihenőt és a természet által kialakított kis öblöt, de

képzelfétek, mit látok! Még most is rossz visszagondolni rá! Legalább három vadkacsa család bukácsol le a víz alá, lehetnek vagy huszonegyen. Keresték és felették a halaimnak szánt főtt kukoricát. Nem is próbáltam meg horgászni, elszomorodtam, még a gyönyörű balatoni napfelkelte sem tudott megvigasztalni, pedig az aztán igazán csodálatos, amikor a kerek képével rád mosolyog a Balaton vízből felbukkanó Nap.

Ezután jogosan következett egy álmatlan éjszaka, de nem haszontalan, mert dolgozott a fantáziám és már tudtam is, hogy hol és hogyan alakítom ki a horgász helyemet.

A horgász helyem kialakításakor beljebb mentem a Balatonba, hogy felderítsem a talaj minőségét. Kb. mellig érő vízben, a nád szele és az előtte lévő hínáros között elég kemény volt a talaj, a problémát az jelentette, hogy hatalmas kövek voltak a part felé, a nádas vonalában. Ezeket ki kellett szedni legalább három méter szélességben, ha el akartam kerülni a bevetett horgom kövekbe akadását.

Vittem le csákányt és gereblyét. Három napi kemény munkával kiszedtem a köveket és egymás tetejére raktam őket, míg egy jókora kősziget nem keletkezett. Fel lehetett illni a tetejére. Beetés után innét kezdtem meg a horgászatot. A vadkacsák ilyen mélyen már nem mentek le és nem ették fel a kukoricámat. Fogtam is néhány keszveget, de az igazi hal nem jött. Helyette érkezett egy igen gyorsan kifejlődött vihar. Amikorra az üdülönkhöz értem, már zuhogott a záporosó.

Néhány napig nem volt érdemes horgászni. Meg kellett várni, míg a felkavart főveny leülepszik, elcsendesedik a Balaton, és kezdődhetett ismét az etetés.

A következő alkalommal több óráig ültem a kis szigeten és vártam a halamat, míg úgy megfájdult a derekam, hogy nem tudtam felegyenesedni. Alig bírtam hazavánszorogni. Édesanyátok, az én drága Ágnes leányom, látva, hogy kétret vonszolom magam, lefektetett a heverőre. Kaptam tőle fájdalomcsillapítót és gyors elhatározással, Andris apuval közösen vásároltak részemre egy dereklímélő ágyat, amit a társalgóban helyeztek el. Azóta is ez a fekhelyem, ha Tihanyban vagyok.

Amikor már nem fájt a derekam, a part közelében építtettem egy kisebb kőszigetet is. Nagybőbikát Gábornak, a kisebbiket Vincének ajándékoztam. Igencsak örültek neki. A nagybőbik szigetről Gábor horgászott, a kisebbik mellett Vince halászott a nagyapa által készítette kemence-hálóval. Igen jó szórakozás és játék volt ez, de halat bizony egyikőtök sem fogott.

A nagyapa hálókészítő munkája azért nem vészett kárba, mert a kis kemence-háló kiválóan alkalmasnak bizonyult arra, hogy benne tároljátok a nyílvesszőtöket.

VIII. FEJEZET

A nagymarosi üdülő és a kert az igazi gyermekparadisom. Kirándulás a Só-hegyre. Pihenés a forrásnál. Meghódítjuk a János-hegyet.

Édesapa egy komoly német (Humbold) ösztöndíjjal Németországban volt tanulmányúton. Édesanya nagy

meglepetést és örömet akart szerezni neki. Azon a tájon, ahol egyszer együtt üdültek és nagyon jól érezték magukat, szeretett volna egy üdülőtelket vásárolni.

Volt egy jó barátjuk, Péter bácsi, aki ajánlott egyet. Ez egy bekerített nagy telek volt, tele gyümölcsfákkal: cseresznye-, meggy-, kajszibarack-, ringló-, alma-, szilva- és birsfával. A telek enyhén lejtett a kóspallagi műút felé. A lejtő magaslátán volt egy kis házikó is, előtte, a kerítés mellett egres- és ribizli bokrok, a ház mögött szeder folyóndárok kapaszkodtak a drótkerítésre.

Édesanyának nagyon megtetszett a telek és úgy döntöttek, hogy megvásárolják. Elhatározták, hogy egy nagyobb üdülőt építtetnek, amelyben mindnyáján kényelmesen elférnek.

Igy is történt. Megépült a háromszintes, nagy terrasszal rendelkező ház, alul garázzsal, a ház előtt egy hatalmas napozóval.

A teraszról, de a ház elől is igen nagyszerű kilátás nyílik a környező hegyekre, a közeli Só-hegyre és a Duna tülőldalán lévő Pilis-hegységre. Csodálatosan szép a jól idelátászó visegrádi vár panorámája, este kivilágítva olyan, mint egy mese-várpalota.

Kedves, különös hangulatot adnak a töltek nem messze zakatoló vonatok, amelyek elég gyakran jönnek Vác felől Pozsony felé tartva, vagy Nagymaros felől Budapestre tartva.

Közel van hozzátok a Duna, ahova jó meleg nyári napokon fűtődni mehettek a szüleitekkel. Péter bácsiék üdülőjének közelében kellemes homokos partszakasz található és ott annyira sekély a Duna vize, hogy még Misi is belemehet, természetesen szülői felügyelet mellett.

Bizonnyára emlékeztek, hogy milyen sok szép, nagy hajót és motorcsónakot lehet látni a Dunán. Az evezős csónakok leginkább a part közelében haladnak, főként, ha a víz folyásával szemben, felfelé eveznek, mert bizony ilyen nagy folyamnak a sodrása is nagy. Ezért szabad csak sekély vízben fűródni még annak is, aki jól tud úszni, nehogy elsodorja a Duna.

Nyáron sokféle gyümölcs terem a kertekben. Van homokozó, napozó, tusoló. Lehet szaladgálni, labdázni, bújócskázni, fára mászni, apuval gallyakat égetni. Ez a hely egy igazi gyermekparadicsom, ahol nagyon jól érzitek magatokat.

Néha nagypapa is meglátogat benneteket és ő is jól érzi magát itt és köztetek.

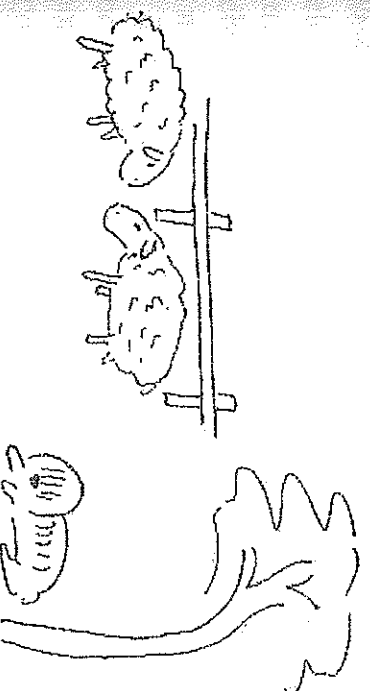
Jó tihanyi szokásunkhoz híven elterveztünk egy kirándulást. Akkor még Misike nagyon kicsiny volt, nem jöhett velünk, Dorotya pedig még nem született meg.

Tehát Gábor diák, Vince diák és a nagypapa ismét kirándulni mentek. Tücsök sajnos nem jöhett velünk, mert eltávozott az örök vadászmezőkre. Kis testét a tihanyi üdülő kertjében temettem el. Kopiafát is állítottam neki, amelyen egy fekete márványtábla van a következő felirattal: "Tücsök élt tizenhárom évet. Hű volt mindhalálíig".

Egy szép kora nyári reggelén harmasban elindultunk a Só-hegyre. A kertekből kijövet a kóspallagi műúton, majd jobbra fordulva a Só-hegyre vezető útra térünk. Eléggé kavicsos, durva köves kocsiút volt ez, alaposan rázhatott a szekert, amelyik erre jött. Mindjárt az utunk elején a nagypapa éles késével vágott egy-egy vándorbotot. Elől ment Gábor, utána Vince, majd a legöregebb vándor. Lépcsőben, lassan

haladtunk felfelé, mert a göröngyös út miatt nagyon a lábunk elé kellett nézni. Jó szolgálatot tettek a botok, megkönnyítették a hegyre mászást. Feljebb, a jobb minőségi úton könnyebben haladtunk. Hegyoldalból jól lehetett látni az üdülőöket, sőt még a ház előtt tartózkodó anyut, aput és Misit is. Nagyon kiáltottunk nekik, de nem hallhatták, mert nem kiáltottak vissza és nem is intgettek.

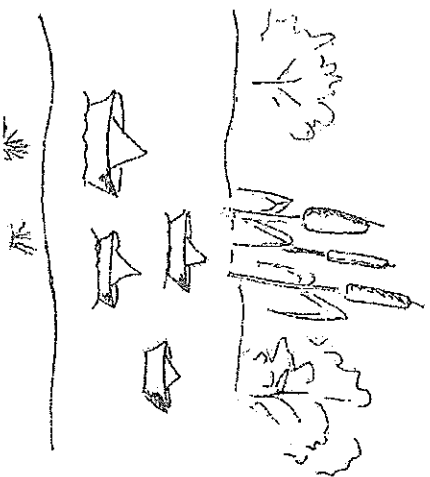
Egy deszkakerítésű karámhoz értünk, elnézgettük a békésen legelésző bárányokat és a hűvösbe húzódó két pászlorkutyát. Az egyik nagyon hasonlított Tücsökre. Hiába szólongattuk őket nem jöttek közelebb hozzánk.

A társaságunkban lévő nagy fülű csacsi vizsont oda jött a karám, vagyis a kerítés oldalához, mintha beszélgetni akart volna velünk. Fület szedtetek neki, erre még barátságosabb lett. Megfigyeltük, hogy a hátán egy nagy kereszt van annak emlékére, hogy az Urjézus ilyen számárháton vonult be Jeruzsálembe, ahol nagyon megünnepelték, majd Júdás árulása következtében a római katonák keresztre feszítették.

Utunk egyre magasabbra vezetett a hegy oldalában. A fák között kinézve jól lehetett látni a műút túloldalán a János-hegyet, ahova igyekeztünk, sőt a mögötte magasodó Börzsöny hegység vonulatait is.

Lassú ereszkedés után, üdülők között haladva jutottunk el a hegy lábánál eredő friss vízi forráshoz. Itt pihentünk és elfogyasztottuk a tízórainkat. Amint eszegettünk, a bokrok közül kibújt ám egy, szép tarka kiscica. Nyávogásából arra következtettünk, hogy éhes lehet. Megkínáltuk vajjas kenyérrel. Izlett neki. Egyre barátságosabban dorombolt. Egyszer a közeli ház kerítése mellett lapuló hatalmas komondor kutya veszettül el kezdett ugatni. A mi kis cicánk úgy megjáé, hogy pillanatok alatt eltűnt a szemünk elől, és hiába is hívogattuk, többé nem jött elő.

Aztán a forrás vízből táplálkozó kis patak mentén haladtunk tovább. Közben, mint a mesében, kis papírcsónakokat készítettünk, tüzentük a Dunának velük, hogy

legyen továbbra is olyan szép, békés, nagy folyó és hagyjon szímetokra sekélyvizű, fürdésre alkalmas homokos partot a nyáron.

Áthaladtunk a műúton, egy jól járható úton, majd egyre meredekebben emelkedő gyalogösvényen haladtunk a János-hegyre. Szépen gondozott presházak és pincék között és mellett haladtunk el. Némelyik helyen barátságos, farkcsóváló kutyák fogadtak, másutt ugató, vicsorító vérebek ijesztettek bennünket. A nálunk lévő vándorbotok biztonságot adtak, nem féltünk a vadkutyáktól sem.

A János-hegyi gyalogösvény végét egy sorompó zárta le, amelyet le is lakatoltak, ami azt jelentette nekünk, hogy felfelé tovább menni nem lehet. Ez nem is volt nagy baj számunkra, mert már eléggé elfáradtunk, vissza kellett volna egyébként is fordulnunk, hogy anyu kérésének megfelelően és a mi ígéretünk szerint délre hazaérjünk.

Tétovázásunkat látva kiszóltak a sorompó melletti házból, és megkérdezték, hogy merre akarunk menni. Elmondták, hogy az aulóútról jobbra Kismarosra, balra Nagymarosra vezet az út, a János-hegy tetejére egy tiskés, bozótoson át vezető ösvény vissz fel. Ez még rosszabb lehetett, mint Tihanyban a kőmedvékhez vezető rövid út, amelyiken a múlt nyáron oly sok koldus-tetűt szedtünk össze, hogy alig bírtuk a zoknink szárából kiszedni őket.

Egy nagyon kedves, idős házaspár lakott a kis házban. Behívtak bennünket és málnaszörpvel kínáltak. A málna az ő kertjükben tenneti és a szörpöt is ők készítették. Nagyon finom volt. Elmondták, hogy unokáik gyakran meglátogatják őket. Volt ott egy, a részükre készített csónak alakú hinta.

Engedélyükkel mindjárt ki is próbáltatok. Aztán megköszöntük a szíves vendéglátást, a málnát, a hintázást és elindultunk a már járt úton hazafelé.

Eiég melegen süített már a nap, fáradtak is voltunk, az autót baloldalon egy hűvösebb adó fa árnyékában tilttunk. Vince keresztbefeküdt az úton. Egyszer csak arra lettünk figyelmesek, hogy fentről egy autó gurul lefelé. Vince gyorsan elugrott az útjából, felszedelőzködtünk és mi is tempósan haladtunk a lejtőn, amíg a kóspallagi műúthoz nem értünk és délre, ahogyan megígértük és vártak bennünket, haza nem értünk.

A kóspallagi út menetirány szerinti baloldalán, libasorban lépegettünk. Nagyapa ment elől, utána Vince diák, majd Gábor diák szedte a lábát. Pontosan délre, ebédidőre hazaértünk.

IX. FEJEZET

Hol lakik a nagyapá? Bucó horgászata a Bükkös-patakban. Találtunk egy játszótérrel. Bucó láttunk, de nem fogtunk.

Nagyapa több mint negyven évig Szegeden lakott Judit mamival egy szép kertes házban. Ebben a házban nőtt fel édesanyátok és nővére, Juditka is.

A kertben tavasztól őszig sokféle gyümölcs termett. Volt ott eper, málna, ribizli, egres, cseresznye, meggy, kajszibarack, őszibarack, körte, alma, szilva, szeder és sok szőlő. Kertnek mégis a legnevezetesebb fája egy hatalmas diófa volt, amely alatt lévő hintán olyan jókat lehetett hintázni, pihenni, olvasgatni.

A ház előtt virágoskert, benne sokféle virág, a kertésre piros és sárga rózsák futott, illatuk beáramlott a nyáron nyitott nagy ablakokon, hogy Judit maminak örömet szerezzenek és, hogy jobb kedvvel végezze a házimunkát. Ebben az előkertben volt két, magasra növő Garda-tói ciprus is, amelyekben rigók raktak fészket és reggelenként fityörészésükkel ébresztettek bennünket.

A házhoz tartozott még a Tücsök kútja és jó barátja, a szüke Cirimi cica. Kerti munkálkodás közben a cica a fán, a kútynus meg a földön kísérté nagyapát, vagy nagyokat játszottak egymással.

Amikor Vince megszületett, akkor halt meg Judit mami. Nagyapa szomorú volt, nem érezte jól magát egyedül Szegeden, ezért eladta a szegedi kertés házát és Szentendrén vett egy lakást, ahova Tücsökkel együtt beköltözött.

A cica Szegeден, a háznál maradt. Gabi néaninek - ak édesanyátok leánykori barátnője - és féjének, akik megvették a házat, két fia volt, nagyon örültek az ott maradó Cirmi-cicának.

Szép a szentendrei lakás, nagyszerű kilátás nyílik a környező hegyekre, ahova gyakran kirándultunk Tücsökkel és amikor Balázsék, átmenetileg nálam laktak, Aba kutyáva is. Nagyokai szaladgáltunk a Bükkös-patak partján. Aztán meghalt a hűséges Tücsök kutyá és nagyapa egyedül maradt nagy bánatával.

Mivel a Sors úgy rendelkez, hogy legyenek unokáim, akik megvigasztalnak, örömet szereznek nekem, már nem sokáig maradtam szomorú.

Gyermek-zsibongással és kacajjal telnek meg a szobáim, ha itt vagytok és ilyenkor veletek együtt a nagyapa is vidám.

Múlt nyáron megajándékoztalak benneteket egy-egy horgászfelszereléssel és lementünk a Bükkös-patakhoz, hogy egy nagy horgászatot rendezzünk.

A part néhol meredek, Misi meg til kicsiny volt ahhoz hogy velünk jöjjön, ezért hármasban indultunk el.

A Bükkös-pataknak őshonos hala a Bucó, ami azt jelenti, hogy a patak keletkezése óta benne él ez a halfajta. A Dunába csörgedező patakok sekély vizét kedveli a magyar Bucó. Ez egy orsó alakú halacska, általában csak jó arasznyira nő meg. A nagyobb példányok rikkán fordulnak elő. Mivel védett hal, nem szabad kifogni, legfeljebb tiokban, mint ahogyan mi is etterveztük.

Nagyapa lakásától egy enyhén lejtős út vezetett a Bükkös-patakhoz.

A patak partján ballagva kerestük a sekély víz mélyedéseit. Egyik, a patakon áttelő gyaloghíd mellett találtunk is ilyen helyet, csak az volt a baj, hogy a magas part meredeken lejtett. Azért szép óvatosan lemásztunk közvetlen a vízhez és lestük a Bucókat. Miután egy-egy felvillant, megmutatva ezüstpénzes oldalát, lelkesedni kezdtünk és belógatátok piciny horgaitokat a patakba. Vártunk-vártunk, de az úszó nem jelzett kapást, meg sem mozdult.

Ráuntunk a kényelmetlen horgászhelyünkre, meg Vincének sürgősen pisilni kellett, ezért igyekeztünk felmászni a meredek parton. Vince félúton megállt, visszafordult, megcélozta a patakot és nagyívben akarta lepermetezni a Bucókat. Hát ez csak félig sikerült, fele a kismadárgot áztatta el. Gyorsan levetette a gatyest és lejjebb nagyapa kimosta a patakban. Szerencsére jó melegen sütött a nap és hamarosan száraz alsót vehetett fel.

Ballagtunk a patak partján, keresve megfelelő horgászhelyet egyszer csak a túloldalon egy járszótéret fedeztünk fel.

Ha már halat nem sikerült fogni, legalább egy nagy játékkal fog eltelni a délelőtt. Átmentünk a kis hídon és sokféle játékszerre találtatok. Volt ott kocsis, mozdony, vonat, fából készült autó, mászóka, hinta és még sok egyéb. Ti mindegyiket kis is próbáltátok.

Nagy rábeszélésre és egy kis fillentéssel, hogy "tudok egy jó bucós helyet", sikerült csak a járszótérről elhívni benneteket.

Hazafele jövet ugyancsak nézegette a nagyapa a patakot, a kis vízesések utáni csendesebb helyeket, belógó fagyókerek alatti mélyedéseket, és egyszer csak egy hatalmas bukka gyökerei mellett valóban megtalálta a Bucókat. Lassan közelítettük meg őket. Lapos volt a part, ti lehajolva, hasalva, közvetlen a part széléről, én kicsit távolabbról figyeltem az ezüstösen csillogó, villogó halacskákat. Igen szép számmal voltak.

Közeledett a dél, haza kellett menni, és miután kigyönyörködötték magatokat, elindultunk haza felé, azzal, hogy mint biztos horgászhelyre még majd egyszer, ha idén nem, hát jövőre vissza jövünk.

Az egyik hídnál emberek dolgoztak. Hangosan köszöntötték őket és Vince még hangosabban újságotla nekik: "Látunk sok Bucót, de egyet sem fogtunk. Majd jövőre fogunk".

- Okosak vagytok, jobb is, ha nem fogtatok, csak növekedjenek ők is, ti is a jövő nyárig – mondták mosolyogva.

Orthon édesanya és Misike várt bennünket, és ismét nagyon finom ebédet kaptunk.

* * *

Közös kirándulásaink egy időre véget értek. Csak addig, míg az egyre növekvő Misike mellé már a tüpegő Dorottya is csatlakozhat. Akkor már egy igazi népes csapat indul majd útnak, és tesz izgalmas kirándulásokat új tájakon. Reméljük a nagyapa sokáig elkísér benneteket és hasznos tanácsokkal lát el útjaitok során.